Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

29 (7345)
АЎТОРАК
13
лютага 1945 г.
Цана 20 кап.

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 4-га Украінскага фронта

Генералу арміі ПЕТРОВУ

Начальніку штаба фронта **Генерал-лейтэнанту КАРЖЭНЕВІЧУ**

Войскі 4-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне ў цяжкіх умовах горна-лясістай мясцовасці ў паласе КАРПАТ, сёння, 12 лютага, штурмам авалодалі горадам БЕЛЬСКО — буйным вузлом камунікацый і магутным апорным пунктам абароны немцаў на подступах да МАРАЎСКАЙ ОСТРАВЫ.

У баях за авалоданне горадам БЕЛЬСКО вызначыліся войскі генерал-палкоўніка МАСКАЛЕНКА, генерал-палкоўніка ГРЭЧКА, генерал-лейтэнанта ВАРАБ'ЁВА, генерал-лейтэнанта БАЦЮНЯ, генерал-лейтэнанта БОНДАРАВА, генерал-маёра ШМЫГО, генерал-маёра БУШЭВА, генерал-маёра ЗАПАРОЖЧАНКА, генерал-маёра МЕЛЬНІКАВА, генерал-маёра ГУСЕВА, палкоўніка ВЛАСАВА, генерал-маёра ВАСІЛЕЎСКАГА, палкоўніка МАТУСЕВІЧА, палкоўніка БУШТРУКА, палкоўніка ТАМІЛОЎСКАГА, генерал-маёра ІВАНОЎСКАГА, палкоўніка ВАСІЛЬЕВА, генерал-маёра ПАРХОМЕНКА, палкоўніка ХОМІЧА, генерал-маёра БЕЖКО, палкоўніка ТЕЦЕНКА, генерал-маёра ДУДАРЭВА, палкоўніка ЧОРНАГА; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі КАРЫОФІЛІ, палкоўніка СМІРНОВА, палкоўніка ДАВЫДАВА, палкоўніка ЗАПАРАЖЧУКА, палкоўніка СЕРГЕЕВА, генерал-маёра артылерыі БАЛАШОВА, палкоўніка ШЭЎЧЭНКА, палкоўніка ЦЫЎЧЫНСКАГА, падпалкоўніка РАЕВА, палкоўніка НІКІЦІНА, падпалкоўніка ЗАІКІНА, палкоўніка УСАЦЕНКА, падпалкоўніка ПЛАХУНОВА, маёра МУРЗАВА, палкоўніка ПАРНОЎСКАГА, падпалкоўніка КАШКІНА, падпалкоўніка ДЗІБРОВА, падпалкоўніка БРЫЛЁВА, падпалкоўніка ВЫСТРЭЛАВА, палкоўніка БРАЗГОЛЬ; танкісты генерал-маёра танкавых войск ШЫРАБОКАВА, палкоўніка АЛЕКСАНДРАВА, генерал-маёра танкавых войск РАЙКІНА, палкоўніка ХАПКО, падпалкоўніка АРТАНКІНА, маёра ВІТКОЎСКАГА, палкоўніка ГАЕВА, падпалкоўніка ВАСІЛЬЕВА, маёра ЖЫРНОВА, палкоўніка МОРУСА, падпалкоўніка ОЛЬХАВЕНКА, маёра ШУРЫГІНА, маёра ФРАЛОВА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі ЖДАНАВА, генерал-маёра авіяцыі ІЗОТАВА, генерал-маёра авіяцыі КАЦЕЛЬНІКАВА, генерал-маёра авіяцыі ГАЛАЎНЯ, палкоўніка СЕМЁНАВА, палкоўніка ОБУХАВА, генерал-маёра авіяцыі ЛАКЕЕВА, генерал-маёра авіяцыі УХАВА, палконіка ЧУК; сапёры генерал-маёра інжынерных войск КАЛЕСНІКАВА, палкоўніка ВАЛОДЗІНА, генерал-маёра інжынерных войск ГОВАРАВА, палкоўніка ХАЛІЗЕВА, палкоўніка АСТАПАВА, палкоўніка САВЕЛЬЕВА, палкоўніка НАУМАВА; сувязісты генерал-лейтэнанта войск сувязі МАТВЕЕВА, палкоўніка ТАРУНІНА, палкоўніка БЕЛЯНЧЫКА, палкоўніка АРСЕНЬЕВА, маёра дзяржаўнай бяспекі КАРОТКАГА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам БЕЛЬСКО, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 12 лютага, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 4-га Украінскага фронта, якія авалодалі горадам БЕЛЬСКО, — дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне БЕЛЬСКО.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

12 лютага 1945 года.
№ 275.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 1-га Украінскага фронта

Маршалу Совецкага Саюза КОНЕВУ

Начальніку штаба фронта

Генералу арміі САКАЛОЎСКАМУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, развіваючы наступленне на захадзе ад ракі ОДЗР, сёння, 12 лютага, з боем авалодалі ў нямецкай Сілезіі горадам БУНЦЛАУ — важным вузлом камунікацый і моцным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ БОБЕР.

У баях за авалоданне горадам БУНЦЛАУ вызначыліся войскі генерал-палкоўніка КАРАЦЕЕВА, генерал-лейтэнанта АКІМАВА, генерал-маёра КАЛАМІНАВА, генерал-маёра САЗОНАВА, генерал-маёра СМІРНОВА, палкоўніка ХІЛЬЧЭЎСКАГА, танкісты генерал-палкоўніка РЫБАЛКО, генерал-маёра танкавых войск ІВАНОВА, генерал-маёра танкавых войск МІТРАФАНАВА, генерал-маёра танкавых войск БАХМЕЦЬЕВА, палкоўніка ДРАГУНСКАГА, палкоўніка ЧУГУНКОВА, палкоўніка ЮРЧЭНКА, палкоўніка ГАЛАВАЧОВА, палкоўніка ПАПОВА, палкоўніка СУХАВАРАВА, палкоўніка КУРЫСТА, палкоўніка АРХІПАВА, палкоўніка БАГДАНАВА, артылерысты генерал-маёра артылерыі НІКУЛІНА, палкоўніка НАВІЦКАГА, палкоўніка ШЧЭГАЛІХІНА, падпалкоўніка МАЛЮЦІНА, падпалкоўніка СЛІЦІНСКАГА, маёра ШЧАЎЛІНСКАГА, маёра СТАЛЯРОВА, маёра КІР'ЯНАВА, маёра БЫКАВА; сапёры палкоўніка КАМЕНЧУКА; сувязісты палкоўніка БАРЫСАВА, падпалкоўніка РУДЗЕНКА,

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам БУНЦЛАУ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 12 лютага, у 23 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Украінскага фронта, авалодаўшым горадам БУНЦЛАУ, — дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія удзельнічалі ў баях за авалоданне горадам БУНЦЛАУ.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

12 лютага 1945 года
№ 276.

Уручэнне ордэнаў СССР партыйным і совецкім работнікам Беларускай рэспублікі

11 лютага намеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР і Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Н. Я. Наталевіч уручыў ордэны групе ўзнагароджаных партыйных і совецкіх работнікаў Беларускай ССР.

За паспяховае выкананне дзяржаўнага плана хлебанарыхтовак 1944 года ордэн Айчыннай вайны I ступені атрымліваюць тт. Панамарэнка П. К.—старшыня Совета Народных Камісараў БССР, Кісялёў Н. В.—сакратар ЦК КП(б)Б, Лявіцкі П. А., Бліноў Д. А., Баброў К. Е., Жылянін Я. А., Баранаў К. А., Жукаў Я. П., Зайцаў Л. В., Казіміраў А. І. і другія—усяго 84 чалавекі.

Ордэн Айчыннай вайны II ступені атрымліваюць тт. Апішчанка Н. І., Прахарэнка Е. Н., Сінякоў Г. І. і другія—усяго 68 чалавек.

Ад імені ўзнагароджаных выступілі тт. Панамарэнка П. К., Кісялёў Н. В. і другія, якія выказалі пачуццё ўдзячнасці ўсіх прысутных партыі і ўраду Совецкага Саюза і асабіста таварышу Сталіну за высокую ўрадавую ўзнагароду.

Пасля ўручэння ўзнагарод тав. Наталевіч сардэчна вітаў узнагароджаных і пажадаў ім далейшых поспехаў у справе аднаўлення народнай гаспадаркі.

(БЕЛТА).

Узнагароджанне Маршалаў Совецкага Саюза Г. К. Жукава, І. С. Конева і К. К. Ракасоўскага вышэйшым ордэнам Польскай рэспублікі

ВАРШАВА, 11 лютага. (ТАСС). Адзначаючы велізарныя заслугі Чырвонай Арміі ў справе вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў польскіх зямель і сталіцы Польшчы—Варшавы, а таксама часовай сталіцы—Любліна і старажытнай сталіцы Польшчы Кракава, Прэзідыум Краёвай Рады Нарадовай у сваім рашэнні ад 3 лютага пастанавіў узнагародзіць вышэйшым ордэнам Польскай рэспублікі «Віртуці Мілітары» першага класа са звяздой камандуючага 1-м Беларускім фронтам Маршала Совецкага Саюза Г. К. Жукава, камандуючага 1-м Украінскім фронтам Маршала Совецкага Саюза І. С. Конева і камандуючага 2-м Беларускім фронтам Маршала Совецкага Саюза К. К. Ракасоўскага. У пастанове ўказваецца, што гэтыя ўзнагароды з'яўляюцца выражэннем удзячнасці польскага народа сваім вызваліцелям.

Канферэнцыя Кіраўнікоў Трох Саюзных Дзяржаў — Совецкага Саюза, Злучаных Штатаў Амерыкі і Вялікабрытаніі ў Крыму

За апошнія восем дзён у Крыму адбылася канферэнцыя кіраўнікоў трох саюзных дзяржаў — Прэм'ер-Міністра Вялікабрытаніі пана У. Чэрчыля, Прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі пана Ф. Д. Рузвельта і Старшыні Совета Народных Камісараў СССР І. В. Сталіна пры ўдзеле Міністраў Замежных Спраў, Начальнікаў штабаў і другіх советнікаў.

Апрача глаў трох урадаў, наступныя асобы прынялі ўдзел у канферэнцыі:

Ад Совецкага Саюза — Народны Камісар Замежных Спраў СССР В. М. Молатаў, Народны Камісар Ваенна-Марскога Флота Н. Г. Кузнецоў, Намеснік Начальніка Генеральнага Штаба Чырвонай Арміі генерал арміі А. І. Антонаў, Намеснікі Народнага Камісара Замежных Спраў СССР А. Я. Вышынскі і І. М. Майскі, Маршал Авіяцыі С. А. Худзякоў, Пасол у Вялікабрытаніі Ф. Т. Гусеў, Пасол у ЗША А. А. Грамыка;

Ад Злучаных Штатаў — Дзяржаўны Сакратар пан Э. Стэтыніус, Начальнік Штаба Прэзідэнта адмірал флота В. Легі, Спецыяльны Памочнік Прэзідэнта пан Г. Гопкінс, Дырэктар Дэпартамента Ваеннай Мабілізацыі суддзя Дж. Бірнс, Начальнік Штаба Амерыканскай Арміі генерал арміі Дж. Маршал, Галоўнакамандуючы Ваенна-Марскімі сіламі ЗША адмірал флота Э. Кінг, Начальнік Забеспячэння Амерыканскай Арміі генерал-лейтэнант Б. Сомервел, Адміністратар па ваенна-марскіх перавозках віцэ-адмірал Е. Ланд, генерал-маёр Л. Куцер, Пасол у СССР пан В. Гарыман, Дырэктар Еўрапейскага Аддзела Дзяржаўнага Дэпартамента пан Ф. Мацьюс, Намеснік Дырэктара Канцылярыі па спецыяльных палітычных справах Дзяржаўнага Дэпартамента пан А. Хіс, Памочнік Дзяржаўнага Сакратара пан Ч. Болен, разам з палітычнымі, ваеннымі і тэхнічнымі советнікамі;

Ад Вялікабрытаніі — Міністр Замежных Спраў пан А. Ідэн, Міністр Ваеннага Транспарта лорд Лезерс, Пасол у СССР пан А. Кер, Намеснік Міністра Замежных Спраў пан А. Кадоган, Сакратар Ваеннага Кабінета п. Э. Брыджэс, Начальнік Імперскага Генеральнага Штаба фельдмаршал А. Брук, Начальнік Штаба Паветраных Сіл Маршал Авіяцыі Ч. Портал, Першы Марскі Лорд адмірал флота Э. Кенінгхэм, Начальнік Штаба Міністра Абароны генерал Г. Ізмей, Вярхоўны Саюзны Камандуючы на Міжземнаморскім тэатры фельдмаршал Александэр, Начальнік Брытанскай Ваеннай Місіі ў Вашынгтоне фельдмаршал Вільсон, член Брытанскай Ваеннай Місіі ў Вашынгтоне адмірал Сомервіл, разам з ваеннымі і дыпламатычнымі советнікамі.

Аб выніках работы Крымскай Канферэнцыі Прэзідэнт ЗША, Старшыня Совета Народных Камісараў Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і Прэм'ер-Міністр Вялікабрытаніі зрабілі наступную заяву:

I. Разгром Германіі

Мы разгледзелі і вызначылі ваенныя планы трох саюзных дзяржаў у мэтах канчатковага разгрому агульнага ворага. Ваенныя штабы трох саюзных нацый на працягу ўсёй Канферэнцыі штодзённа сустракаліся на нарадах. Гэтыя нарады былі ў вышэйшай ступені здавальняючыя з усіх пунктаў гледжання і прывялі да больш цеснай каардынацыі ваенных намаганняў трох саюзнікаў, чым гэта было калі-небудзь раней. Быў зроблен узаемны абмен самай поўнай інфармацыяй. Былі поўнасцю ўзгоднены і дэтальна сплаціраваны тэрміны, размеры і каардынацыя новых і яшчэ больш магутных удараў, якія будуць нанесены ў сэрца Германіі нашымі арміямі і ваенна-паветранымі сіламі з усхода, захада, поўначы і поўдня.

Нашы сумесныя ваенныя планы стануць вядомы толькі тады, калі мы іх ажыццёвім, але мы ўпэўнены, што вельмі цеснае рабочае супрацоўніцтва паміж трыма нашымі штабамі, дасягнутае на гэтай Канферэнцыі, павядзе да наскарэння канца вайны. Нарады трох нашых штабаў будуць прадаўжацца ўсякі раз, як у гэтым узнікне неабходнасць.

Нацысцкая Германія асуджана. Германскі народ, прабуючы прадаўжаць сваё безнадзейнае супраціўленне, толькі робіць для сябе больш цяжкай цану свайго паражэння.

II. Акупацыя Германіі і кантроль над ёю

Мы дагаварыліся аб агульнай палітыцы і планах прымусовага ажыццяўлення ўмоў безагаворачнай капітуляцыі, якія мы сумесна прадпішам нацысцкай Германіі пасля таго, як германскае ўзброенае супраціўленне будзе канчаткова сакрушана. Гэтыя ўмовы не будуць апублікаваны пакуль не будзе дасягнут поўны разгром Германіі. У адпаведнасці з узгодненым планам узброеныя сілы трох дзяржаў будуць займаць у Германіі асобыя зоны. Планам прадугледжаны каардынаваная адміністрацыя і кантроль, ажыццяўляемыя праз Цэнтральную Кантрольную Камісію, якая складаецца з Галоўнакамандуючых трох дзяржаў, з месцам прабывання ў Берліне. Было вырашана, што Францыя будзе запрошана трыма дзяржавамі, калі яна гэтага пажадае, узяць на сябе зону акупацыі і ўдзельнічаць у якасці чацвертага члена ў Кантрольнай Камісіі. Размеры французскай зоны будуць узгоднены паміж чатырма зацікаўленымі ўрадамі праз іх прадстаўнікоў у Еўрапейскай Кансультацыйнай Камісіі. Нашай няўхільнай мэтай з'яўляецца знішчэнне германскага мілітарызма і нацызма і стварэнне гарантыі ў тым, што Германія ніколі больш не будзе ў стане парушыць мір усяго свету. Мы поўны рашымасці раззброіць і распусціць усе германскія ўзброеныя сілы, раз і назаўсёды знішчыць германскі генеральны штаб, які неаднаразова садзейнічаў адраджэнню германскага мілітарызма, із'яць або знішчыць усё германскае ваеннае абсталяванне, ліквідаваць або ўзяць пад кантроль усю германскую прамысловасць, якая магла-б быць скарыстана для ваеннай вытворчасці; падвергнуць усіх злачынцаў вайны справядліваму і хуткаму пакаранню і спагнаць у натуры пакрыццё страт за разбурэнні, прычыненыя немцамі; сцерці з твару зямлі нацысцкую партыю, нацысцкія законы, арганізацыі і ўстановы; устараніць усякія нацысцкія і мілітарысцкія ўплывы з грамадскіх устаноў, з культурнага і эканамічнага жыцця германскага народа і прыняць сумесна такія другія меры да Германіі, якія могуць аказацца неабходнымі для будучага міру і бяспекі ўсяго свету. У нашы мэты не ўваходзіць знішчэнне германскага народа. Толькі тады, калі нацызм і мілітарызм будуць выкаранены, будзе надзея на дастойнае існаванне для германскага народа і месца для яго ў суагульнасці нацый.

III. Рэпарацыі з Германіі

Мы абмеркавалі пытанне аб стратах, прычыненых у гэтай вайне Германіяй саюзным краінам, і прызналі справядлівым абавязаць Германію пакрыць гэтыя страты ў натуры ў максімальна магчымай меры.

Будзе створана Камісія па пакрыццю страт, якой даручаецца таксама разгледзець пытанне аб размерах і спосабах пакрыцця страт, прычыненых Германіяй саюзным краінам. Камісія будзе працаваць у Маскве.

IV. Канферэнцыя Аб'яднаных Нацый

Мы вырашылі ў бліжэйшы час стварыць сумесна з нашымі саюзнікамі ўсеагульную міжнародную арганізацыю для падтрымання міру і бяспекі. Мы лічым, што гэта істотна як для папярэджання агрэсіі, так і для ўстаранення палітычных, эканамічных і соцыяльных прычын вайны шляхам цеснага і сталага супрацоўніцтва ўсіх міралюбівых народаў.

Асновы былі закладзены ў Думбартон-Оксе. Аднак, па важнаму пытанню аб працэдуры галасавання там не было дасягнута пагаднення. На гэтай Канферэнцыі ўдалося вырашыць гэтае затрудненне. Мы згадзіліся на тым, што 25 красавіка 1945 года ў Сан-Францыска ў Злучаных Штатах будзе склікана Канферэнцыя Аб'яднаных Нацый для таго, каб падрыхтаваць Статут такой арганізацыі адпаведна палажэнням, выпрацаваным у часе неафіцыйных перагавораў у Думбартон-Оксе.

З Урадам Кітая і Часовым Урадам Францыі будуць неадкладна праведзены кансультацыі і да іх будзе накіраван зварот прыняць удзел сумесна з урадамі Злучаных Штатаў, Вялікабрытаніі і Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік у запрашэнні другіх краін на канферэнцыю.

Як толькі кансультацыі з Кітаем і Францыяй будуць закончаны, тэкст прапаноў аб працэдуры галасавання будзе апублікаван.

V. Дэкларацыя аб вызваленай Еўропе

Мы склалі і падпісалі Дэкларацыю аб вызваленай Еўропе. Гэтая Дэкларацыя прадугледжвае ўзгадненне палітыкі трох дзяржаў і сумесныя іх дзеянні ў вырашэнні палітычных і эканамічных праблем вызваленай Еўропы ў адпаведнасці з дэмакратычнымі прынцыпамі. Ніжэй прыводзіцца тэкст Дэкларацыі:

«Прэм'ер Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, Прэм'ер-Міністр Злучанага Каралеўства і Прэзідэнт Злучаных Штатаў Амерыкі кансультыраваліся паміж сабой у агульных інтарэсах народаў сваіх краін і народаў вызваленай Еўропы. Яны сумесна заяўляюць аб тым, што яны дагаварыліся паміж сабой узгадняць на працягу перыяда часовай няўстойлівасці ў вызваленай Еўропе палітыку сваіх трох Урадаў у справе дапамогі народам, вызваленым ад панавання нацысцкай Германіі, і народам былых дзяржаў-сатэлітаў асі ў Еўропе пры вырашэнні імі дэмакратычнымі спосабамі іх надзённых палітычных і эканамічных праблем.

Устанаўленне парадку ў Еўропе і перабудова нацыянальна-эканамічнага жыцця павінна быць дасягнута такім шляхам, які дазволіць вызваленым народам знішчыць апошнія сляды нацызма і фашызма і стварыць дэмакратычныя ўстановы па іх уласнаму выбару. У адпаведнасці з прынцыпам Атлантычнай хартыі аб праве ўсіх народаў выбіраць форму ўрада, пры якім яны будуць жыць, павінна быць забяспечана аднаўленне суверэнных правоў і самакіравання для тых народаў, якія былі пазбаўлены гэтага агрэсіўнымі нацыямі шляхам гвалту.

Для палепшання ўмоў, пры якіх вызваленыя народы маглі-б ажыццяўляць гэтыя правы, тры Урады будуць сумесна дапамагаць народам у любой вызваленай еўрапейскай дзяржаве або ў былой дзяржаве-сатэліце асі ў Еўропе, дзе, па іх думцы, акалічнасці гэтага патрэбуюць: а) ствараць умовы ўнутранага міру; b) праводзіць неадкладныя мерапрыемствы па аказанню дапамогі народам, што маюць у гэтым патрэбу; с) ствараць часовыя ўрадавыя ўлады, якія шырока прадстаўляюць усе дэмакратычныя элементы насельніцтва і абавязаны магчыма хутчэй устанавіць шляхам свабодных выбараў урады, што адпавядаюць волі народу і d) садзейнічаць, дзе гэта акажацца неабходным, правядзенню такіх выбараў.

Тры Урады будуць кансультыравацца з другімі аб'яднанымі нацыямі і з часовымі ўладамі або з другімі ўрадамі ў Еўропе, калі будуць разглядацца пытанні, у якіх яны прама зацікаўлены.

Калі, па думцы трох Урадаў, умовы ў любой еўрапейскай вызваленай дзяржаве, або ў любой з былых дзяржаў-сатэлітаў асі ў Еўропе зробяць такія дзеянні неабходнымі, яны будуць неадкладна кансультыравацца паміж сабой аб неабходных мерах па ажыццяўленню сумеснай адказнасці, устаноўленай у гэтай Дэкларацыі.

Гэтай Дэкларацыяй мы зноў пацвярджаем нашу веру ў прынцыпы Атлантычнай хартыі, нашу вернасць Дэкларацыі Аб'яднаных Нацый і нашу рашымасць стварыць, у супрацоўніцтве з другімі міралюбівымі нацыямі, пабудаваны па прынцыпах права міжнародны парадак, прысвечаны міру, бяспецы, свабодзе і ўсеагульнаму добрабыту чалавецтва.

Выдаючы гэтую Дэкларацыю, тры дзяржавы выражаюць надзею, што Часовы Урад Французскай Рэспублікі можа далучыцца да іх у прапанаванай працэдуры».

VI. Аб Польшчы

Мы сабраліся на Крымскую Канферэнцыю вырашыць нашы рознагалоссі па польскаму пытанню. Мы поўнасцю абмеркавалі ўсе аспекты польскага пытання. Мы зноў пацвердзілі нашае агульнае жаданне бачыць устаноўленай моцную, свабодную, незалежную і дэмакратычную Польшчу і ў выніку нашых перагавораў мы згадзіліся аб умовах, па якіх новы Часовы Польскі Урад Нацыянальнага Адзінства будзе сфарміраван такім шляхам, каб атрымаць прызнанне з боку трох галоўных дзяржаў.

(Працяг гл. на 2-й стар.).

КАНФЕРЭНЦЫЯ КІРАЎНІКОЎ ТРОХ САЮЗНЫХ ДЗЯРЖАЎ — СОВЕЦКАГА САЮЗА, ЗЛУЧАНЫХ ШТАТАЎ АМЕРЫКІ І ВЯЛІКАБРЫТАНІІ Ў КРЫМУ

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.).

Дасягнута наступнае пагадненне:

«Новае палажэнне стварылася ў Польшчы ў выніку поўнага вызвалення яе Чырвонай Арміяй. Гэта патрабуе стварэння Часовага Польскага Урада, які меў-бы больш шырокую базу, чым гэта было магчыма раней, да нядаўняга вызвалення заходняй часткі Польшчы. Дзеючы зараз у Польшчы Часовы Урад павінен быць таму рэарганізаван на больш шырокай дэмакратычнай базе з уключэннем дэмакратычных дзеячоў з самой Польшчы і палякаў з-за граніцы. Гэты новы Урад павінен затым называцца Польскім Часовым Урадам Нацыянальнага Адзінства.

В. М. Молатаў, пан В. А. Гарыман і сэр Арчыбальд К. Кер упаўнаважваюцца, як Камісія, пракансультавацца ў Маскве ў першую чаргу з членамі цяперашняга Часовага Урада і з другімі польскімі дэмакратычнымі лідэрамі як з самой Польшчы, так і з-за граніцы, маючы на ўвазе рэарганізацыю цяперашняга Урада на указаных вышэй асновах. Гэты Польскі Часовы Урад Нацыянальнага Адзінства павінен прыняць абавязацельства правесці свабодныя і нічым не перашкоджаныя выбары, як можна хутчэй, на аснове ўсеагульнага выбарчага права пры тайным галасаванні. У гэтых выбарах усе антынацысцкія і дэмакратычныя партыі павінны мець права прымаць удзел і выстаўляць кандыдатаў.

Калі Польскі Часовы Урад Нацыянальнага Адзінства будзе сфарміраван належным чынам у адпаведнасці з вышэй указаным, Урад СССР, які падтрымлівае ў сучасны момант дыпламатычныя адносіны з цяперашнім Часовым Урадам Польшчы, Урад Злучанага Каралеўства і Урад ЗША ўстановяць дыпламатычныя адносіны з новым Польскім Часовым Урадам Нацыянальнага Адзінства і абменяюцца пасламі, па дакладах якіх адпаведныя Урады будуць асведамлены аб становішчы ў Польшчы.

Главы трох Урадаў лічаць, што ўсходняя граніца Польшчы павінна ісці ўздоўж лініі Керзона з адступленнямі ад яе ў некаторых раёнах ад 5 да 8 кіламетраў у карысць Польшчы. Главы трох Урадаў прызнаюць, што Польшча павінна атрымаць істотнае прырашчэнне тэрыторыі на поўначы і на захадзе. Яны лічаць, што па пытанню аб размерах гэтых прырашчэнняў у належны час будзе запытана думка новага Польскага Урада Нацыянальнага Адзінства і што, услед за тым, канчатковае вызначэнне заходняй граніцы Польшчы будзе адкладзена да мірнай канферэнцыі».

VII. Аб Югаславіі

Мы прызналі неабходным рэкамендаваць маршалу Тіто і д-ру Шубашычу неадкладна ўвесці ў дзеянне заключанае паміж імі Пагадненне і ўтварыць Часовы Аб'яднаны Урад на аснове гэтага Пагаднення.

Было вырашана таксама рэкамендаваць, каб новы Югаслаўскі Урад, як толькі ён будзе створан, заявіў:

1. што Антыфашысцкае Веча Нацыянальнага Вызвалення Югаславіі будзе расшырана за кошт уключэння членаў апошняй Югаслаўскай Скупшчыны, якія не скампраметавалі сябе супрацоўніцтвам з ворагам і, такім чынам, будзе створан орган, імянуемы Часовым Парламентам;

2. што заканадаўчыя акты, прынятыя Антыфашысцкім Веча Нацыянальнага Вызвалення, будуць падлягаць наступнаму зацвярджэнню Устаноўчым Сходам.

Быў таксама зроблен агульны агляд другіх балканскіх пытанняў.

VIII. Нарады Міністраў Замежных Спраў

На працягу ўсёй Канферэнцыі, апрача штодзённых нарад Глаў Урадаў і Міністраў Замежных Спраў, кожны дзень мелі месца асобныя нарады трох Міністраў Замежных Спраў з удзелам іх саветнікаў.

Гэтыя нарады аказаліся надзвычай карыснымі, і на Канферэнцыі было дасягнута пагадненне аб тым, што павінен быць створан сталы механізм для рэгулярнай кансультацыі паміж трыма Міністрамі Замежных Спраў. Таму Міністры Замежных Спраў будуць сустракацца так часта, як гэта патрабуецца, напэўна, кожныя тры або чатыры месяцы. Гэтыя нарады будуць адбывацца па чарзе ў трох сталіцах, прычым першая нарада павінна адбыцца ў Лондане пасля Канферэнцыі Аб'яднаных Нацый па стварэнню міжнароднай арганізацыі бяспекі.

IX. Адзінства ў арганізацыі міру, як і ў вядзенні вайны

Наша нарада ў Крыму зноў пацвердзіла нашу агульную рашучасць захаваць і ўзмацніць у надыходзячы мірны перыяд тое адзінства мэт і дзеянняў, якое зрабіла ў сучаснай вайне перамогу магчымай і бясспрэчнай для Аб'яднаных Нацый. Мы верым, што гэта з'яўляецца свяшчэнным абавязацельствам нашых Урадаў перад сваімі народамі, а таксама перад народамі ўсяго свету.

Толькі пры працягваючымся і растучым супрацоўніцтве і ўзаемаразуменні паміж нашымі трыма краінамі і паміж усімі міралюбівымі народамі можа быць рэалізавана вышэйшае імкненне чалавецтва—трывалы і працяглы мір, які павінен, як гаворыцца ў Атлантычнай хартыі,—«забяспечыць такое становішча, пры якім усе людзі ва ўсіх краінах маглі-б жыць усё сваё жыццё, не ведаючы ні страху, ні нястачы».

Перамога ў гэтай вайне і ўтварэнне мяркуемай міжнароднай арганізацыі дадуць самую вялікую магчымасць ва ўсёй гісторыі чалавецтва для стварэння ў бліжэйшыя гады найважнейшых умоў такога міру.

Уінстон ЧЭРЧЫЛЬ.
Франклін Д. РУЗВЕЛЬТ.
І. СТАЛІН.

ПРАМОВА тав. В. В. КУЗНЕЦОВА
на Сусветнай прафсаюзнай канферэнцыі

ЛОНДАН, 7 лютага. (ТАСС). Глава савецкай дэлегацыі на Сусветнай прафсаюзнай канферэнцыі, старшыня ВЦСПС тав. В. В. Кузнецоў выступіў на канферэнцыі з прамовай, у якой, перадаўшы канферэнцыі ад імя савецкіх прафсаюзаў, ад імя рабочых і служачых Савецкага Саюза гарачае братэрскае прывітанне, заявіў:

«Мы сабраліся на канферэнцыю, аб'яднаныя адзіным імкненнем зрабіць усё магчымае для паскарэння поўнага разгрому нашага агульнага ворага—гітлераўскай Германіі. Мы павінны таксама абмеркаваць і пастанавіць [illegible] праблемы, якія закранаюць жыццёвыя інтарэсы рабочага класа, знайсці спосабы актыўнага ўдзелу прафсаюзных арганізацый у іх вырашэнні».

Тав. Кузнецоў адзначыў на канферэнцыі, што 1944 г. быў годам бліскучых перамог Аб'яднаных Нацый і няспынных паражэнняў гітлераўскай Германіі. Расказаўшы аб гераічных перамогах Чырвонай Арміі, якая ўсё больш набліжаецца да логава фашысцкага звера—Берліна, і аб поспехах войск саюзнікаў на Захадзе, якія вызвалілі ад немцаў Францыю, Бельгію, Галандыю і другія краіны, тав. Кузнецоў сказаў, што рабочы клас усіх дэмакратычных краін іграў рашаючую ролю ў дасягненні гэтых перамог.

Абмаляваўшы злачынствы гітлераўцаў, тав. Кузнецоў заявіў, што злачынствы фашызма не павінны застацца беспакаранымі і што [illegible] нямецка-фашысцкую заразу.

Тав. Кузнецоў заявіў далей, што «Чырвоная Армія атрымлівала і атрымлівае свае гістарычныя перамогі таму, што за ёю стаіць [illegible] савецкі народ, таму што на чале савецкага народа і Чырвонай Арміі стаіць вялікі Сталін». Гэтыя словы тав. Кузнецова былі сустрэты апладысментамі.

Тав. Кузнецоў расказаў аб гераічных намаганнях рабочага класа СССР, які зрабіў вялікі ўклад у справу перамогі ў цяперашняй вайне, і аб дапамозе, якую аказалі савецкія прафсаюзы ў барацьбе за павышэнне прадукцыйнасці працы, павелічэнне выпуску прадукцыі, павышэнне кваліфікацыі рабочых, у арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва, паляпшэнні забеспячэння харчаваннем рабочых і служачых, у аказанні самай разнабаковай дапамогі Чырвонай Арміі.

Адзначыўшы вялікую дапамогу ў барацьбе супроць фашызма, якую аказалі рабочыя і ўсе народы акупаваных краін — Францыі, Югаславіі, Бельгіі, Галандыі, Польшчы, — а таксама самаадданую барацьбу супроць гітлераўскіх захопнікаў народаў Чэхаславакіі, Нарвегіі і Даніі, тав. Кузнецоў прадаўжаў:

«Канчатковая, поўная перамога над ворагам яшчэ не дасягнута. [illegible] фашысцкага звера, загнанага ў сваю бярлогу, які яшчэ напружвае свае апошнія сілы, павінна быць абрушана ўся ваенная магутнасць Аб'яднаных Нацый. Выкананню гэтай задачы павінны быць падпарадкаваны ўсе нашы сілы. Нашым лозунгам, як і раней, павінен застацца: «Усё для фронта, усё для перамогі!» (Апладысменты).

Ваенны разгром фашысцкай Германіі не азначае яшчэ знішчэння фашызма да канца. [illegible]

Найважнейшым фактарам, які садзейнічае ўмацаванню гэтага адзінства свабодалюбівых народаў, з'яўляецца нацыянальнае і міжнароднае адзінства рабочага класа. Асаблівую актуальнасць і вастрыню набывае пытанне аб прафсаюзным адзінстве ў цяперашні час. Савецкія прафсаюзы без хістанняў падтрымлівалі і падтрымліваюць любое мерапрыемства і прапанову, накіраваныя на ўстанаўленне і ўмацаванне сувязей савецкіх прафсаюзаў з прафсаюзамі другіх дэмакратычных краін.

У 1941 годзе савецкія прафсаюзы падтрымалі ініцыятыву брытанскіх трэд-юніёнаў аб устанаўленні сувязі паміж савецкімі і брытанскімі прафсаюзамі і стварэнні англа-савецкага прафсаюзнага камітэта. Цесная сувязь і супрацоўніцтва савецкіх і англійскіх прафсаюзаў, безумоўна, аказалі і аказваюць вялікую дапамогу ваенным намаганням Англіі і Савецкага Саюза ў справе ўмацавання дружбы паміж народамі абодвух краін.

Савецкія прафсаюзы будуць рады ўсямерна развіваць і ўмацоўваць брацкія сувязі з прафсаюзамі ЗША, Лацінскай Амерыкі і другіх дэмакратычных краін. Савецкія прафсаюзы гарача вітаюць стварэнне адзінай сусветнай прафсаюзнай арганізацыі. Няма сумнення ў тым, што не толькі савецкія рабочыя, але і рабочы клас усіх краін будзе вітаць стварэнне сусветнай прафсаюзнай арганізацыі, здольнай паспяхова і да канца абараняць інтарэсы рабочага класа пры рашэнні сучасных і пасляваенных праблем.

Велізарным укладам у справу ўмацавання міжнародных сувязей рабочага класа дэмакратычных краін з'яўляецца гэтая сусветная прафсаюзная канферэнцыя, на якой прысутнічаюць прадстаўнікі [illegible]

[illegible]

Няхай жыве перамога дэмакратычных сіл над чорнымі сіламі фашызма! (Апладысменты).

Няхай жыве трывалы, працяглы мір і цеснае садружнасць народаў! (Апладысменты).

Няхай жыве міжнароднае адзінства рабочага класа і адзінства яго радоў! (Працяглыя апладысменты).

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 11 ЛЮТАГА

На працягу 11 лютага ва УСХОДНЯЙ ПРУСІІ нашы войскі, у выніку наступальных баёў, авалодалі населенымі пунктамі: МАРАУНЕН, ХУСЕНЕН, ВАНДЗІЦЕН, ВАКСЛЕН, ГЛАНДАУ, ВАГЦЕН, БАЗЕН, ВУЗЕН. У баях за 10 лютага на паўночным захадзе ад горада ПРЭЙСІШ АЙЛАУ войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта захапілі буйныя ваенныя склады, на якіх, па папярэдніх даных, узята: аўтамашын 4.200, новых гарматных ствалоў ва ўпакоўцы — 1.000, гарматных лафетаў — 400, ствалоў для станкавых кулямётаў—5.000, танкавых матораў — 400, аўтамабільных матораў — 250, матацыклаў — 500, бронетранспарцёраў — 50, цягачоў — 211, вагонаў з запаснымі часткамі для танкаў — 100, вагонаў з запаснымі часткамі для аўтамашын — 100, мін — 1.000.000, снарадаў — 1.000.000 і 980 чыгуначных вагонаў з рознай ваеннай маёмасцю.

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, сёння, 11 лютага, з боем авалодалі гарадамі ДОЙЧ-КРОНЕ і МЕРКІШ-ФРЫДЛАНД — важнымі вузламі камунікацый і моцнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў у Памеранії, а таксама з баямі занялі больш 30 другіх населеных пунктаў.

У ШНАЙДЭМЮЛЕ і ПАЗНАНІ нашы войскі вялі баі па знішчэнню акружаных гарнізонаў праціўніка.

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта фарсіравалі раку ОДЭР на паўночным захадзе ад горада БРЭСЛАУ (БРЭСЛАЎЛЬ), прарвалі вельмі ўмацаваную доўгачасовую абарону немцаў на заходнім беразе ракі і за чатыры дні наступальных баёў прасунуліся ўперад да 60 кіламетраў, расшырыўшы прарыў да 160 кіламетраў па фронту.

У ходзе наступлення войскі фронта авалодалі гарадамі ЛІГНІЦ, ШТЭЙНАУ, ЛЮБЕН, ГАЙНАУ, НОЙМАРКТ і КАНТ—важнымі вузламі камунікацый і магутнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў на заходнім беразе ОДЭРА, а таксама з баямі занялі больш 500 другіх населеных пунктаў, сярод якіх буйныя населеныя пункты ПРЫДЗЕМОСТ, ГРАМШУЦ, ФРЫДЭНСХАГЕН, КВАРЫТЦ, ПРЫМКЕНАУ, КОТЦЭНАУ, ГРЭМСДОРФ, НОЙДОРФ, ГРОС ТІНЦ, ГРОС БАУДЗІСЕ, КОСЦЕНБЛЮТ, РАМФЕЛЬД, БРЭЙЦЕНАУ.

На поўдзень ад горада КАТАВІЦЭ нашы войскі авалодалі гарадамі ПШЫНА, ДЗЕДЗІЦЭ, а таксама з баямі занялі населеныя пункты СТАРА ВЕСЬ, ЛОНКА, ГАЧАЛКОВІЦЭ, ЗАБЖЭГ, ЧЭХОВІЦЭ.

У БУДАПЕШЦЕ прадаўжаліся баі па знішчэнню акружанага гарнізона праціўніка, у ходзе якіх нашы войскі занялі 45 кварталаў.

Пры авалоданні горадам ЭЛЬБІНГ войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта ўзялі ў палон больш 2.700 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі наступныя трафеі: танкаў — 33, бронетранспарцёраў — 35, гармат — 200, аўтамашын — 790, паравозаў — 40, вагонаў — 1.141, параходаў — 2, складаў з боепрыпасамі, снаражэннем і прадуктамі харчавання — 27. Праціўнік страціў толькі забітымі да 5.000 салдат і афіцэраў.

На другіх участках фронта—пошукі разведчыкаў і ў радзе пунктаў баі мясцовага значэння.

За 10 лютага на ўсіх франтах падбіта і знішчана 220 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 26 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 12 ЛЮТАГА

На працягу 12 лютага на поўначы і паўночным захадзе ад горада БЫДГОШЧ (БРОМБЕРГ) нашы войскі, у выніку наступальных баёў, авалодалі горадам ШВЕЦ, а таксама занялі больш 120 другіх населеных пунктаў, у тым ліку ГРОС ЦАПЕЛЕН, ГАЦКІ, ШЫРОСЛАЎ, ЕНДЖЭЕВА, БЛОНДЗМІН, ЛЮБІВО, ЛІБЕНАУ, ДРАУСНІЦ, ПЛЕТЦЫГ.

Па ўдакладненых даных, пры ліквідацыі Торуньскай групіроўкі праціўніка і авалоданні горадам ТОРУНЬ (ТОРН)—з 1 па 9 лютага — войскі 2-га Беларускага фронта ўзялі ў палон звыш 15.000 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі наступныя трафеі: гармат—270, кулямётаў—700, вінтовак і аўтаматаў — 7.500, аўтамашын—1.200, павозак з ваеннымі грузамі — 800, коней — 2.000, складаў з узбраеннем, боепрыпасамі, прадуктамі харчавання і другой ваеннай маёмасцю—202. Праціўнік пакінуў на полі бою больш 13.000 трупаў салдат і афіцэраў.

На паўночным захадзе ад горада ШНАЙДЗМЮЛЬ нашы войскі, прадаўжаючы наступленне, авалодалі на тэрыторыі нямецкай Памераніі гарадамі ТЮТЦ, КАЛІС, НОЙВЕДЗЕЛЬ, а таксама з баямі занялі больш 40 другіх населеных пунктаў, сярод якіх буйныя населеныя пункты АЛЬТ-КЕРТНІТЦ, БАЛЬСТЭР, ГУТСДОРФ, ВІЛДФОРТ. У баях за 11 лютага ў гэтым раёне нашы войскі ўзялі ў палон больш 1.300 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Войскі 1-га Украінскага фронта, развіваючы наступленне на захадзе ад ракі Одэр, 12 лютага з боем авалодалі ў нямецкай Сілезіі горадам БУНЦЛАУ—важным вузлом камунікацый і моцным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ Бобер, а таксама з баямі занялі больш 100 другіх населеных пунктаў, у тым ліку буйныя населеныя пункты РАУШВІЦ, ОТЭНДОРФ, ГІСМАНСДОРФ, ОБЕР-ЛЕШЭН, КІТЛІЦ-ТРЭБЕН, НІДЭР-ШЭНФЕЛЬД, ТОМАСВАЛЬДАУ, ВОЙТСДОРФ. У баях за 10 і 11 лютага ў гэтым раёне войскі 1-га Украінскага фронта ўзялі ў палон каля 3.000 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі на аэрадромах 100 самалётаў і 200 цяжкіх планераў праціўніка.

Войскі 4-га Украінскага фронта, прадаўжаючы наступленне ў цяжкіх умовах горна-лясістай мясцовасці ў паласе Карпат, 12 лютага штурмам авалодалі горадам БЕЛЬСКО — буйным вузлом камунікацый і магутным апорным пунктам абароны немцаў на подступах да МАРАЎСКАЙ ОСТРАВЫ, а таксама з баямі занялі больш 30 другіх населеных пунктаў, сярод якіх буйныя населеныя пункты СТРУМЕНЬ, ГАЛЯСОВІЦЭ, ПРУХНА, РУДЗІЦА, ЯСЕНІЦА, ЯВОЖЭ, ВІЛЬКОВІЦЭ, БУЧКОВІЦЭ.

У БУДАПЕШЦЕ нашы войскі, зламаўшы супраціўленне праціўніка ў заходняй частцы горада (БУДА), занялі больш 200 кварталаў, у тым ліку каралеўскі палац і Старую крэпасць, і да канца дня завяршалі баі па ліквідацыі рэштак акружанай групіроўкі праціўніка. У ходзе баёў за 11 і 12 лютага ў заходняй частцы горада (БУДА), згодна папярэдніх даных, узята ў палон больш 30.000 салдат і афіцэраў праціўніка.

На другіх участках фронта — пошукі разведчыкаў і ў радзе пунктаў баі мясцовага значэння.

За 11 лютага на ўсіх франтах падбіта і знішчана 125 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіты 43 самалёты праціўніка.

* * *

На поўначы і паўночным захадзе ад горада Быдгошч нашы войскі прасунуліся ўперад на 20 кіламетраў і выбілі немцаў з раду вельмі ўмацаваных пунктаў. Совецкія часці пераправіліся праз раку Віслу і завязалі баі за горад Швец. Праціўнік аказваў упорнае супраціўленне і на працягу дня прадпрыняў дзесяткі контратак. Зламаўшы варожае супраціўленне, нашы пехацінцы штурмам авалодалі горадам Швец — апорным пунктам абароны немцаў на левым беразе Віслы. Гарнізон праціўніка знішчан. Захоплены палонныя і трафеі.

* * *

Войскі 1-га Украінскага фронта развівалі наступленне. Нашы рухомыя злучэнні і пяхота, з баямі прасоўваючыся ўперад, акружаюць і ліквідуюць вузлы супраціўлення немцаў. Совецкія танкісты, зрабіўшы імклівы дваццацікіламетравы брасок, уварваліся ў горад Бунцлау. Танкістаў падтрымалі падаспеўшыя пяхотныя часці. Ва ўпорным вулічным баі нашы войскі зламалі супраціўленне нямецкага гарнізона і авалодалі горадам. Горад Бунцлау знаходзіцца на ўсходнім беразе ракі Бобер і з'яўляецца важным вузлом камунікацый. Тут сыходзяцца чатыры чыгункі і многа шасейных дарог. У Бунцлау захоплены буйныя склады з боепрыпасамі, снаражэннем і прадуктамі харчавання.

Совецкія лётчыкі актыўна падтрымлівалі наступленне нашых войск. У паветраных баях за дзень збіты 24 самалёты праціўніка. Апрача таго нашы знішчальнікі і штурмавікі на аэрадромах праціўніка знішчылі 40 нямецкіх самалётаў.

* * *

Войскі 4-га Украінскага фронта прадаўжалі наступленне. Жорсткія баі адбыліся за горад Бельско—магутны апорны пункт абароны праціўніка, які прыкрываў подступы да Мараўскай Островы. Немцы займалі вельмі выгадныя і вельмі ўмацаваныя пазіцыі. З паўднёвага ўсхода і поўдня горад прыкрываюць горныя хрыбты—Баскід Малы і Баскід Сляскі. Устаноўленыя на схілах гор гарматы і кулямёты прастрэльвалі ўсе дарогі, якія вядуць да Бельско з усхода. На поўначы ад горада працякае рака Бяла. Па беразе гэтай ракі немцы пабудавалі абарончую паласу, якая складалася з жалезабетонных дотаў, шматлікіх ліній акопаў і траншэй з бетаніраванымі гарматнымі і кулямётнымі пляцоўкамі. Нашы пехацінцы і танкісты, падтрыманыя агнём артылерыі, фарсіравалі раку Бяла і прарвалі абарону праціўніка на заходнім беразе ракі. Затым совецкія войскі нанеслі ўдар у паўднёвым напрамку і адрэзалі варожай групіроўцы ўсе шляхі адыходу на захад. Другія нашы часці перахапілі дарогі, якія ідуць на поўдзень. Такім чынам, гарнізон горада аказаўся ў жалезным кальцы совецкіх войск. Сёння нашы войскі штурмам авалодалі горадам Бельско—вузлом чатырох чыгунак і 8 шасейных дарог. Спіснутыя ва ўсходняй частцы горада астаткі разбітага варожага гарнізона склалі зброю і здаліся ў палон.

* * *

У баях за горад Бельско совецкія воіны праявілі ўзоры высокага воінскага майстэрства і беззаветнай храбрасці. Танкісты афіцэра Гаева ў адным баі знішчылі 150 нямецкіх аўтаматчыкаў, 4 танкі «Пантэра» і 20 палявых гармат. Ефрэйтар Мішчанка падпоўз да жалезабетоннага дота, у якім былі ўстаноўлены гармата і кулямёт. Адважны баец кінуў у дот гранаты і знішчыў гітлераўцаў, якія ў ім знаходзіліся. Група байцоў на чале з сержантам Кроля штурмам заняла ўмацаваны будынак і ўзяла ў палон 20 немцаў.

* * *

У заходняй частцы горада Будапешта нашы войскі зламалі супраціўленне акружанай групіроўкі праціўніка. Гвардзейскія падраздзяленні ачысцілі ад гітлераўцаў старадаўнюю крэпасць. Адначасова штурмавыя групы Н-скай часці штурмам занялі гару Келертхедзь. Занят таксама каралеўскі палац. Варожая абарона была поўнасцю дэзарганізавана. Нашы часці ўзмацнілі націск з усіх бакоў. Немцы былі прымушаны пакідаць адну пазіцыю за другой і адступаць, усцілаючы вуліцы горада трупамі сваіх салдат і афіцэраў. Завяршаюцца баі па ліквідацыі асобных ачагоў супраціўлення праціўніка. Вялікія калоны ўзятых у палон салдат і афіцэраў праціўніка накіроўваюцца на зборныя пункты. У ліку палонных—камандзір 10 венгерскай пяхотнай дывізіі палкоўнік Леуцкі. Толькі войскамі Н-скай часці захоплены 26 танкаў і самаходных гармат, 190 гармат, 18 паравозаў і каля 300 чыгуначных вагонаў.

СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРЧЫЯ СХОДЫ У КОМСАМОЛЬСКІХ АРГАНІЗАЦЫЯХ

Комсамольскія арганізацыі Мінскай вобласці, рыхтуючыся да правядзення справаздачна-выбарчых сходаў, дабіліся значных поспехаў. Узмацнілася масава-палітычная работа сярод моладзі, павялічылася дапамога фронту. У комсамольскія рады ўступілі сотні адданых партыі і комсамолу юнакоў і дзяўчат.

У студзені месяцы па вобласці створаны 104 новыя пярвічныя арганізацыі. У комсамол прынята звыш 1.900 чалавек перадавой моладзі. Асабліва выраслі арганізацыі Пухавіцкага, Лагойскага, Барысаўскага і Уздзенскага раёнаў.

Дні падрыхтоўкі і правядзення справаздачна-выбарчых сходаў комсамольцы вобласці сустракаюць з вялікім вытворчым уздымам. Усе комсамольска-маладзёжныя брыгады Энскага завода выконваюць заданні на 250 процантаў. Брыгады комсамольцаў Старчанкі, Кастычава студзеньскі план выканалі на 250—320 процантаў.

Сельскія пярвічныя комсамольскія арганізацыі энергічна ўключыліся ў падрыхтоўку да веснавой сяўбы. Комсамольцы калгаса «Комінтэрн», Дзяржынскага раёна (сакратар арганізацыі тав. Маханёк) стварылі 3 маладзёжныя звяны высокага ўраджаю, арганізавалі збор угнаенняў, узялі шэфства над канём, дапамаглі адрамантаваць сельгасінвентар, вывозяць угнаенні на палі. Такіх прыкладаў нямала.

Вялікая дапамога аказваецца МТС. Комсамольцы Пухавіцкай МТС (сакратар арганізацыі тав. Майко) уключыліся ў правядзенне рамонту трактароў. Зараз МТС паспяхова справілася з рамонтам. Адрамантавана 10 трактароў.

Комсамольцы Чэрвеньскага і Дзяржынскага раёнаў узначалілі патрыятычнае пачынанне па збору сельскагаспадарчых прадуктаў для сірот, дзяцей франтавікоў, дзіцячых дамоў. Комсамольцы і моладзь Чэрвеньскага раёна сабралі адну тону збожжа, 4 тоны бульбы, а па Дзяржынскаму раёну сабрана 1.600 кгр. збожжа, 6.080 кгр. бульбы. Усяго па вобласці ўжо сабрана 7,6 тоны збожжа, 17,2 тоны бульбы, 22.000 рублёў грашыма і іншае.

25 студзеня ў вобласці пачаліся справаздачна-выбарчыя сходы. Сходы ўжо адбыліся ў 624 арганізацыях. Большасць сходаў праходзяць на высокім ідэйна-палітычным узроўні, пры наяўнасці крытыкі і самакрытыкі недахопаў у рабоце. У 36 арганізацыях работа прызнана нездавальняючай. У калгасе «Комінтэрн», Дзяржынскага раёна, на комсамольскім сходзе выступіла 12 чалавек. Работа прызнана здавальняючай. Сакратаром камітэта зноў выбрана Ліда Маханёк. Добра прайшлі сходы ў комсамольскіх арганізацыях Мінскага педвучылішча, сярэдняй школы № 2, радыёзавода, Барысаўскага камбіната «Комінтэрн» і радзе другіх месц.

Аднак, побач з гэтым трэба адзначыць і рад істотных недахопаў. Мы мелі 16 выпадкаў, калі з-за дрэннай падрыхтоўкі былі сарваны справаздачна - выбарчыя сходы. Па Варашылаўскаму і Сталінскаму раёнах горада Мінска комсамольскія сходы сарваліся ў друкарні імені Сталіна, бісквітна-макароннай фабрыцы, на заводзе «Большэвік» і зубаўрачэбнай школе, у Барысаве ў трох арганізацыях. Гэтыя факты гавораць аб недастатковым кіраўніцтве пярвічнымі арганізацыямі з боку гаркомаў і райкомаў комсамола.

На прадстаячых раённых і гарадскіх комсамольскіх канферэнцыях трэба ўлічыць усе недахопы, якія былі выяўлены пры правядзенні справаздачна-выбарчых сходаў. Трэба, каб комсамольскія канферэнцыі прайшлі пад лозунгам далейшага палітычна - вытворчага ўздыму сярод моладзі, аказання ўсямернай дапамогі фронту, далейшага росту радоў комсамола за лік перадавой моладзі, узмацнення работы ўноў выбраных камітэтаў. На канферэнцыях дэлегаты павінны выбраць у састаў гарадскіх і раённых камітэтаў лепшых сыноў і дочак Ленінскага комсамола, да канца адданых вялікай справе Леніна—Сталіна.

А. ПОСТНІКАЎ,
сакратар Мінскага абкома комсамола па кадрах.

НА ФРАНТАХ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

ЭЛЬБІНГ

Некалькі дзён назад войскі 2-га Беларускага фронта, прарваўшы магутную абарону немцаў на поўначы ад возера Драўзен, пачалі аперацыю па акружэнню горада Эльбінг. Адначасова наступаючы ўздоўж заходняй і ўсходняй ускраін горада, нашы танкі і пяхота ўзялі яго ў клешчы. Затым групіроўкі совецкіх войск замкнуліся паблізу ўзбярэжжа Данцыгскай бухты і такім чынам завяршылі акружэнне Эльбінга.

У агульнай сістэме абароны немцаў гэты горад меў велізарнае значэнне. Шматлікія чыгункі і шасейныя дарогі звязваюць Эльбінг з важнейшымі пунктамі Усходняй Прусіі. Праціўнік сканцэнтраваў тут вялікія базы, якія забяспечвалі ўсходне-прускую групіроўку яго войск.

Эльбінг не толькі магутны апорны пункт абароны праціўніка на правым беразе Віслы, які прыкрывае подступы да Данцыгскай бухты, але і буйны прамысловы цэнтр Усходняй Прусіі. Тут сканцэнтраваны машынабудаўнічыя, аўтамабільныя і танкавыя заводы, суднабудаўнічыя верфі, завод мінамётнага ўзбраення і многа прадпрыемстваў харчовай прамысловасці.

Гарнізон немцаў у Эльбінгу меў у сваім распараджэнні буйныя сілы пяхоты, артылерыі і танкаў. Барацьба за горад насіла надзвычай востры характар. Яна адначасова разгортвалася на некалькіх участках. Ведучы жорсткія баі непасрэдна за горад, нашы часці ў той-жа час адбівалі бесперапынныя контратакі нямецкіх дывізій, якія прабавалі прарвацца да акружанага гарнізона з захада—з-за ракі Ногат і з усхода—па ўзбярэжжу заліва Фрыш Гаф. У асобныя дні нашы часці адбівалі па 16—20 варожых контратак.

Сам горад таксама ператварыўся ў тэатр актыўных ваенных дзеянняў. Праціўнік упорна абараняў кожны квартал, кожную вуліцу. Асаблівай вастрынёй вызначаліся баі ў раёне заводаў. Нашы пяхотныя падраздзяленні пры падтрымцы танкаў, самаходных гармат і артылерыі штурмавалі варожыя ўмацаванні. Барацьба ішла за кожны метр гарадской тэрыторыі. Паблізу аўтамабільнага завода немцы кінулі ў контратаку атрад паліцэйскіх. На працягу некалькіх гадзін гэты атрад быў поўнасцю знішчан.

Артылерыя ўсіх калібраў, размешчаная вакол горада, разбурала варожыя апорныя пункты. Гарматы лейтэнанта Шчэрбакова знішчылі вялікую колькасць жалезабетонных збудаванняў.

Жорсткія баі разгарнуліся ў заходняй частцы горада, дзе праз раку Эльбінг перакінуты аўтастрадны і чыгуначныя масты, а за імі размешчаны прамысловыя прадпрыемствы і склады. Прамысловыя будынкі з тоўстымі сценамі немцы ператварылі ў агнявыя пазіцыі.

Падраздзяленню старшага лейтэнанта Новікава было загадана авалодаць мастамі. Другія групы совецкіх байцоў пад жорсткім агнём праціўніка пераправіліся на заходні бераг на лодках і плытах. Такія плыты для сваіх гармат артылерысты рыхтавалі яшчэ ў той час, калі за масты ішла барацьба.

Ачышчаючы квартал за кварталам, часці Чырвонай Арміі, якія наступаюць з усхода, вышлі да цэнтра горада. Сюды-ж прарваліся байцы, якія штурмавалі Эльбінг з захада. Нашы штурмавыя групы знішчалі рэшткі эльбінгскага гарнізона праціўніка і ачышчалі вуліцы горада ад аўтаматчыкаў, якія заселі ў асобных будынках.

Сёння войскі 2-га Беларускага фронта, у выніку штурму, поўнасцю авалодалі Эльбінгам.

Б. АФАНАСЬЕЎ.

Эльбінг, 10 лютага.
(Спец. кар. ТАСС).

З нямецкага рабства—на Радзіму

У часе свайго панавання ў Беларусі немцы выгналі на катаргу ў Германію сотні тысяч мужчын, жанчын, юнакоў і дзяўчат. Фашысцкія вылюдкі скарысталі совецкіх людзей у якасці нявольнікаў.

Чырвоная Армія ўварвалася ў логава фашысцкага звера. Заняўшы ў Германіі сотні гарадоў і тысячы населеных пунктаў, нашы слаўныя воіны вызвалілі і вызваляюць з няволі сотні тысяч совецкіх грамадзян. Зараз па дарогах з Усходняй Прусіі, з берагоў далёкага Одэра вяртаюцца на Радзіму вызваленыя з няволі беларусы, украінцы, рускія.

Апынуўшыся сярод сваіх людзей, вызваленыя беларусы з хваляваннем расказваюць аб жудасных днях, аб пакутах, якія ім прышлося перажыць у фашысцкай катарзе.

Галя — звеннявая з Магілеўшчыны. Ёй зараз 22 годы. Звяно па ільну, якім кіравала Галя, славілася высокімі ўраджаямі. Галя карысталася пашанай усіх калгаснікаў. Не пазнаць Галю зараз. На маладым твары—шмат маршчын. Глыбока запалі вочы, пабялелі шчокі. Асталіся толькі вочы — такія-ж сінеблакітныя, цяпер узбуджаныя, радасныя.

Галя расказвае:

— Летняй ноччу 1942 года мяне схапілі паліцаі. З лаянкай, не даўшы нават развітацца з матуляй, мяне, як і другіх дзяўчат, пагналі на станцыю. Там пагрузілі ў таварныя вагоны і пад аховай аўтаматчыкаў павезлі ва Усходнюю Прусію. Два дні нас трымалі ў лагеры за калючым дротам каля горада Аленштэйн. Затым мяне і яшчэ трох дзяўчат аддалі немцу, якога звалі Герт.

Пракляты прусак. Ён адняў у нас вопратку, а ўзамен даў паласатыя арыштанцкія лахманы. Гэта для таго, каб мы не змаглі ўцячы. Затым немец абвясціў распарадак дня. Уставаць трэба было ў 4 гадзіны раніцы і працаваць да 9 гадзін вечара. У першы-ж дзень жонка немца стала біць нас па твары.

— З вамі зраблю, што хачу, — пагражала пягодніца,—вы мае нявольнікі.

Расказчыца змоўкла. Слёзы, як гарох, капіліся з яе вачэй. Крыху супакоіўшыся, Галя прадаўжала апавядаць.

— За малейшую правіннасць Герт нас катаваў. Білі бізунамі, палкамі, марылі голадам. Часта па тры дні зусім не давалі есці. Жылі мы ў сырым падвале, часта хварэлі. Гэта была катарга, аб якой я век буду памятаць.

Галю і яе падруг выратавалі совецкія танкісты. Знянацку ўварваўшыся ў маёнтак, яны знішчылі гітлераўцаў, якія збіраліся гнаць на захад совецкіх грамадзян.

Шофер з Віцебска вяртаецца на Радзіму з жонкай і трыма дзецьмі. Усе яны абадраныя, знясіленыя. Муж расказвае:

— Калі Чырвоная Армія стала набліжацца да месца, дзе мы працавалі, немцы прымусілі нас гнаць у глыб Германіі сваю жывёлу. Цёмнай ноччу ў лесе мы ўцяклі. Двое сутак хаваліся пад мастом. З радасцю і слязьмі сустрэлі мы нашых збавіцеляў—чырвонаармейцаў. Усе мы плакалі, не верылі, што сталі вольнымі, што назаўсёды пакончана з катаргай.

* * *

У Брэст, Гродна, Валкавыск і другія гарады на зборныя пункты прыходзяць тысячы совецкіх грамадзян—беларусоў, рускіх, украінцаў. Яны вяртаюцца з Інстэрбурга, Аленштэйна, Тільзіта, з гарадоў Памераніі і Брандэнбурга. Вызваленыя Чырвонай Арміяй, совецкія людзі як мага хутчэй стараюцца вярнуцца на Радзіму. Праз Мінск штодзённа праязджаюць сотні людзей, якія накіроўваюцца на Палессе, Украіну, Віцебшчыну, Дон, Магілеўшчыну, Кубань і інш.

Зараз ва ўсіх абласных цэнтрах ствараюцца прыёмачна-размеркавальныя пункты. Яны дапамогуць совецкім грамадзянам, што вяртаюцца з Германіі, знайсці работу, даехаць да месца ранейшага жыхарства, забяспечаць харчаваннем, акажуць ім грашовую або матэрыяльную дапамогу.

Для аказання грашовай дапамогі совецкім грамадзянам, што вяртаюцца на Радзіму, саюзны ўрад адпусціў для БССР на першы квартал гэтага года 1 мільён рублёў.

Падарунак ташкенцкіх чыгуначнікаў

БАРАНАВІЧЫ, 12 лютага. (БЕЛТА). Гэтымі днямі сюды з Ташкента прыбыў пасажырскі поезд, прызначаны для курсіравання на Брэст-Літоўскай чыгунцы. Увесь састаў яго адрамантаван сіламі праваднікоў Ташкенцкіх рэзерваў і перадан у падарунак брэст-літоўскім чыгуначнікам.

Начальнік поезда тав. Мухамедаў, перадаючы састаў, расказаў: «Наша брыгада рашыла ў парадку дапамогі работнікам Брэст-Літоўскай чыгункі адрамантаваць састаў пасажырскага поезда. Не шкадуючы сіл і часу, мы выканалі сваё абавязацельства».

Новы састаў пачаў курсіраваць па лініі.

У баку ад жыцця калгасаў

МАЛАДЗЕЧНА. (Кар. «Звязды»). Да пачатку Айчыннай вайны ў Маладзечненскай вобласці налічвалася многа сельскагаспадарчых арцелей. За кароткі час свайго існавання яны дабіліся вялікіх поспехаў у развіцці паляводства і жывёлагадоўлі. Няспынна расла і мацнела арцельная гаспадарка. З кожным днём у калгасы ўліваліся ўсё новыя і новыя гаспадаркі, бо працоўнае сялянства на канкрэтных фактах пераконвалася ў перавагах арцельнай гаспадаркі над аднаасобнай.

Нямецка-фашысцкія захопнікі, якія вераломна напалі на нашу Радзіму, разбурылі і разграбілі калгасы, адабралі ў калгаснікаў зямлю і прымусілі іх працаваць на нямецкіх баронаў, на гітлераўскіх рабаўласнікаў. Змрочныя дні жудаснай фашысцкай акупацыі на ўсё жыццё застануцца ў памяці сялян.

Слаўная Чырвоная Армія вызваліла ўсю совецкую зямлю ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Сялянства, як і ўсе працоўныя вобласці, атрымала магчымасць зноў жыць свабодна і будаваць сваю гаспадарку. З першых дзён вызвалення калгаснікі вобласці з вялікай энергіяй прыступілі да адраджэння арцельнай гаспадаркі. Ужо ў мінулым годзе многія калгасы вобласці добра справіліся з уборкай ураджаю, абмалотам і іншымі сельскагаспадарчымі работамі і заслужылі павагу ў сялян навакольных вёсак і раёнаў.

Такія сельскагаспадарчыя арцелі, як імені Сталіна, Маладзечненскага раёна, «Першае мая» і імені Сталіна, Ільянскага раёна, «Парыжская Комуна», Мядзельскага раёна, і другія, значна раней за аднаасобнікаў скончылі ўборку і абмалот, датэрмінова выканалі ўсе віды дзяржаўных паставак і сотні пудоў хлеба здалі звыш плана ў фонд Чырвонай Арміі. Затым калгасы паспяхова правялі зяблевае ворыва і сяўбу азімых. На свае працадні калгаснікі атрымалі ўдосталь хлеба і іншых прадуктаў. Перадавыя калгасы занесены на абласную дошку гонару.

Калгаснікі сельгасарцелі імені Сталіна, Маладзечненскага раёна, імені Сталіна, Смаргоньскага раёна і другія атрымалі на свае працадні па 3—6 кілаграмаў збожжавых культур.

У многіх калгасах ужо створаны жывёлагадоўчыя фермы. Праўда, пакуль што невялікія, але ўжо закладзена база аднаўлення і развіцця грамадскай жывёлагадоўлі. У калгасе «Першае мая», Ашмянскага раёна, ёсць 11 дойных кароў, 16 свінаматак. На малочна-таварнай ферме калгаса імені Леніна налічваецца 20 галоў буйнай рагатай жывёлы.

Перадавыя калгасы добра падрыхтаваліся да зімоўкі, уцяплілі хлявы, забяспечылі жывёлу кармамі на ўвесь стойлавы перыяд. Яны добра рыхтуюцца да веснавой сяўбы. Скончылі засыпку насення, набываюць і рамантуюць сельскагаспадарчы інвентар, збрую, калёсы.

Трэба, аднак, прызнаць, што працэс арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання праходзіць вельмі павольна ў частцы калгасаў вобласці. І гэта тлумачыцца перш за ўсё тым, што партыйныя і совецкія арганізацыі некаторых раёнаў чамусьці не ўдзяляюць увагі адстаючым калгасам, не аказваюць ім патрэбнай дапамогі.

Больш таго, у некаторых раёнах дапушчана зусім нецярпімая, даўно асуджаная партыяй практыка. Яна выражаецца ў тым, што райкомы партыі і раённыя Советы дэпутатаў працоўных гэтых раёнаў, а па іх дрэннаму прыкладу і сельскія советы на месцах самаўхіліліся ад кіраўніцтва калгасамі, зусім не займаюцца імі. Няцяжка здагадацца да чаго гэта прыводзіць...

Толькі палітычнай блізарукасцю і неразуменнем сваіх задач з боку мясцовых партыйных і совецкіх арганізацый можна растлумачыць той факт, што ў радзе калгасаў Пастаўскага, Смаргоньскага, Ільянскага і некаторых другіх раёнаў вобласці да гэтага часу не выбраны праўленні і рэвізійныя камісіі, не ўстаноўлены межы калгаснага землекарыстання. У многіх калгасах не арганізаваны брыгады, не створаны звенні, калгаснікі працуюць скопам, не наладжан улік працы.

Такая ганебная практыка тым больш нецярпіма, што справа ідзе аб калгасах, у кіраўнікоў якіх няма яшчэ неабходнага вопыту. Старшыні і другія кіруючыя работнікі гэтых калгасаў маюць патрэбу ў штодзённай практычнай дапамозе.

Незразумела, чаму цярпіць такую практыку Маладзечненскі абласны камітэт партыі?

Д. ВІННІКАЎ.

ПЕРСПЕКТЫВЫ ЛЕСАХІМІЧНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Тэматычным планам работ Акадэміі навук Беларускай ССР на 1945 год прадугледжваецца распрацоўка раду тэм, звязаных з аднаўленнем разнастайных галін прамысловасці Беларусі. У прыватнасці, аддаецца вялікая ўвага пытанням аднаўлення лесахімічнай прамысловасці.

Соўнарком Беларусі абавязаў Акадэмію навук (групу лесахіміі А. Н. БССР) уключыць у тэматычны план лабараторныя і даследча-вытворчыя работы Акадэміі на 1945 год па атрыманню хімічных прадуктаў са смалістых карчоў, у прыватнасці атрыманне лесахімічных хваёвых масел для патрэб флатацыі.

Метад флатацыі мае велізарнае значэнне ў разнастайных галінах здабываючай прамысловасці пры атрыманні металаў, каштоўных выкапняў з руд, якія маюць гэтыя металы ў невялікіх колькасцях.

Хваёвыя маслы з'яўляюцца універсальным стандартным успеньвацелем пры флатацыі руд для ўсіх каляровых металаў. З'яўляючыся адным з відаў флотарэагентаў, яны шырока прымяняюцца прамысловасцю каляровых металаў (медзі, цынка, срэбра, золата, плаціны, вольфрама, ванадзія і інш.) з айчынных руд.

Атрыманне такога распаўсюджанага віду ўгнаення, як суперфасфат, не можа паспяхова ажыццяўляцца без хваёвых масел, з дапамогай якіх утвараецца ўзбагачэнне пароды апатыта ў тукавай прамысловасці. Да пачатку вялікай Айчыннай вайны Беларуская ССР па выпрацоўцы сухаперагоннага шкіпідара, а значыць і флатацыйных масел, стаяла на першым месцы сярод другіх рэспублік Совецкага Саюза.

Задачай групы лесахіміі інстытута хіміі Акадэміі навук БССР (кіраўнік кандыдат хімічных навук тав. Скрыган А. І.) з'яўляецца арганізацыя вытворчасці флатацыйных масел з сухаперагонных шкіпідараў высокай якасці, а таксама ўсімі сіламі фарсіраваць даследча-вытворчыя работы па ўдасканаленню тэхналагічнага працэса лесахімічных установак, з мэтай магчыма большага атрымання флатацыйных масел з шкіпідараў. Таксама стаіць задача ўстанаўлення магчымасці атрымання флотарэагентаў з дрэвавай смалы.

Адначасова з гэтым намячаюцца даследча-вытворчыя работы па даследванню прадуктаў, якія атрымліваюцца пры разгонцы хваёвай смалы. Да гэтага часу атрымліваемая хваёвая смала ў значнай колькасці скарыстоўваецца як сыры прадукт, хоць з яе можна атрымліваць неабходныя для народнай гаспадаркі высокагатунковыя прадукты. Так, лабараторныя даследванні паказалі магчымасць атрымання наступнага: масла, якое ідзе на прыгатаўленне аліфы, масла для змазвання скур, якое пры наяўнасці фенолы адначасова з'яўляецца добрым антысептыкам, і крэалінавае масла, якое ўжываецца як сродак для лячэння хатняй жывёлы. Шырокія магчымасці набываюць змазачныя маслы тыпу аўтолаў, густыя змазачныя маслы, тэхнічны крэазот і маторнае паліва—замяніцелі бензіна і газы.

Даследча-вытворчыя работы лесахімікаў Акадэміі навук маюць на мэце ўстанаўленне вытворчых тэхналагічных рэжымаў разгонкі сасновай смалы, а таксама ўстанаўленне і канструіраванне апаратуры для атрымання каштоўных прадуктаў з сасновай смалы.

Не менш важнай задачай для гужавога транспарта калгасаў Беларусі з'яўляецца атрыманне з мясцовай сыравіны калёснай мазі. Неабходна распрацаваць спосаб атрымання калёснай мазі, замяніўшы прывазныя нафтапрадукты (мазут, масла) маслам, якое атрымліваецца з драўніны і тарфяных смол.

Усе гэтыя даследча-вытворчыя работы Акадэмія Навук праводзіць на лесахімічных заводах сістэмы Белкаапкупромсаюза і пры яго непасрэднай дапамозе.

В. І. ШЭМПЕЛЬ,
вучоны сакратар прэзідыума Акадэміі навук БССР, член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР.

ПАСПЯХОВА ЗАКОНЧЫЦЬ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

Да вайны з нямецкімі захопнікамі ў горадзе Гомелі было 27 сярэдніх школ, не лічачы 10 школ Беларускай чыгункі. У іх працавала да тысячы настаўнікаў, навучалася каля 30.000 вучняў.

Гітлераўскія варвары спалілі і знішчылі гэтыя ачагі культуры. Сярэднія школы № 11 і 12 былі ператвораны ў канюшні, а 7 школа — у засценак гестапа. Дзеці горада пазбаўлены былі магчымасці вучыцца.

Да пачатку 1944—45 навучальнага года, не гледзячы на цяжкасці ваеннага часу, дружнымі намаганнямі настаўнікаў, вучняў і бацькоў было адноўлена 10 школ, у якіх працуе 270 настаўнікаў і вучыцца каля 8.000 дзяцей. Асабліва многа папрацавалі над аднаўленнем калектывы 2, 5, 8 школ. Тут поўнасцю завезена паліва, ацеплены і ашклёны школьныя памяшканні, у класных пакоях утульна, набыта неабходная колькасць навучальных дапаможнікаў.

Вялікую дапамогу аказалі гэтым школам прадпрыемствы-шэфы. Так, калектыў камбіната «Спартак», дзе дырэктарам тав. Гіршгорн, пакрыў будынак 5-й школы жалезным дахам, адрамантаваў электраасвятленне. Рабочыя «Спартака» дапамаглі адрамантаваць школьную мэблю.

Шэф 8-й школы (крупазавод) зрабіў для школы неабходную колькасць парт, сталоў, выдзеліў транспарт для вывазкі дроў. Другі шэф школы «РЕП-110» абсталяваў піонерскі пакой, добра ўпрыгожыў школу лозунгамі, партрэтамі правадыроў. Шэфы праводзяць гутаркі сярод школьнікаў аб гераізме совецкіх людзей на франтах Айчыннай вайны і ў тылу. Настаўнікі праводзяць культурна-масавую работу на прадпрыемствах. Разам з вучнямі арганізуюць выступленні мастацкай самадзейнасці для рабочых.

Настаўнікі Гомеля многа папрацавалі над павышэннем якасці навучання ў школе. Інспектарскай праверкай устаноўлена, што па ўсіх школах і па ўсіх прадметах праграмны матэрыял выканан. Але паказчыкі паспяховасці за 1-е паўгоддзе яшчэ нізкія. Так, у школе № 11 з 803 вучняў 214 атрымалі двойкі і адзінкі, у школе № 14 з 960 вучняў не паспявае 261 чалавек. Надзвычай нізкія паказчыкі паспяховасці ў школах № 13 і 3.

Чым тлумачацца такія нізкія паказчыкі паспяховасці? Несумненна, яны звязаны па-першае, з павышэннем патрабавальнасці да вучняў з боку настаўнікаў. Нельга недаацэньваць і таго вялікага ўрону ў агульным развіцці дзяцей, які яны панеслі за чорныя годы нямецкай акупацыі. Дзеці пазабывалі многае з таго, што ведалі раней. Тэхніка чытання ў іх нізкая. Але бясспрэчным з'яўляецца і той факт, што тыя калектывы, дзе кіраўнікі і настаўнікі прыклалі максімум энергіі да справы навучання і выхавання дзяцей, там, дзе добра была пастаўлена метадычная работа сярод настаўнікаў, дзе настаўнікі сістэматычна павышалі свае педагагічныя і палітычныя веды, там і вынікі работы аказаліся больш высокімі.

Вось к прыкладу школа № 8 (загадчык школы тав. Рэут). Тут настаўнікі сур'ёзна рыхтуюцца да ўрокаў, шырока скарыстоўваюць наглядныя дапаможнікі, арганізуюць сістэматычнае паўтарэнне навучальнага матэрыялу, прыцягваюць на дапамогу школе бацькоўскі актыў, праводзяць чыткі і гутаркі сярод дзяцей аб патрыятызме совецкіх дзяцей. Таму ў школе з 202 вучняў 100 чалавек маюць адзнакі пяцёркі і чацвёркі, а паводзіны ўсіх школьнікаў, за выключэннем аднаго, толькі на пяцёркі.

У школе № 5 з 528 вучняў пяцёркі і чацвёркі маюць 170 чалавек, а ў другім класе (настаўніца Е. В. Мурашка) большая палавіна вучняў вучыцца на пяцёркі і чацвёркі. У гэтай школе настаўнікі і дырэктар А. П. Белянкова ўдзяляюць многа ўвагі выхаваўчай рабоце, укараненню ў свядомасць вучняў «Правіл для вучняў». Тут клапатліва рыхтуюцца і добра праводзяцца ранішнікі, вечары мастацкай самадзейнасці, наладжана сістэматычная перапіска з франтавікамі. Усе настаўнікі школы наведваюць палітшколу для настаўнікаў. Дырэктар школы тав. Белянкова клапоціцца аб бытавых патрэбах сваіх настаўнікаў. Кожнаму з іх завезена па 4—5 кубаметраў дроў, для маючых патрэбу настаўнікаў набыта адзенне, абутак.

Да ліку перадавых трэба аднесці таксама і школу № 2. Тут з 613 вучняў поўнасцю паспявае 449 чалавек. Добра працуе ў школе комсамольская арганізацыя, якая налічвае 70 членаў. Комсамольцы кіруюць піонерскімі атрадамі. Праводзяць чыткі і гутаркі сярод вучняў, дапамагаюць адстаючым школьнікам, арганізуюць выхады ў падшэфны шпіталь з падарункамі для раненых байцоў. Комсамольцы нарыхтавалі для шпіталя 60 кубаметраў дроў.

У другой, чацвертай, пятай, восьмай, адзінаццатай і дванаццатай школах сістэматычна праводзяцца адкрытыя ўрокі з паследуючым іх разборам. У гэтых школах пастаўлен рад цікавых метадычных дакладаў: «Навучанне грамаце», «вуснае лічэнне», «работа над памылкамі», «рашэнне тыпавых арыфметычных задач», «віды пісьмовых работ», «паўтарэнне навучальнага матэрыялу ў 4, 7 і 10 класах», «методыка выразнага чытання», «методыка граматычнага разбору» і іншае.

Вопытныя настаўнікі—А. Ф. Крылова, А. К. Вараб'ёва, Н. І. Нікалаева (4 школа), С. П. Галабурда, І. Л. Мядзведзева, А. Д. Ціхамірава (11 школа), А. Е. Кужэлева, Н. Н. Лапушанская, Рабінер (10 школа), Чэхава (12 школа), А. К. Салдаценка (8 школа), Е. А. Маркевіч, М. А. Генс, Е. В. Мурашка (5 школа), Осіпкаў, Патаповіч, Хамякова (2 школа)—выдатна валодаюць педагагічным працэсам, старанна рыхтуюцца да ўрокаў, шырока скарыстоўваюць наглядныя дапаможнікі, патрабавальны да сябе і да сваіх выхаванцаў, перадаюць вопыт сваёй работы маладым настаўнікам. Таварышы Чэхава і Галабурда вылучаны на пасады завучаў і паспяхова спраўляюцца з гэтай работай. Гэтыя настаўнікі дабіліся высокай паспяховасці і глыбокіх ведаў у сваіх вучняў.

Слабым месцам у рабоце школ у першым паўгоддзі быў недастатковы кантроль за работай настаўнікаў і вучняў з боку дырэктароў і завучаў школ. Так, дырэктар 13-й сярэдняй школы за паўгоддзе наведаў толькі 34 урокі, дырэктар і завуч 5-й школы—60 урокаў, дырэктар і завуч 12-й школы—36. Дырэктары школ асабіста не правяралі веды вучняў і іх сшыткі. Дырэктары школ займаліся больш гаспадарчымі пытаннямі, чым арганізацыяй навучальна-выхаваўчай работы. Такое становішча нельга лічыць нармальным.

На 1 студзеня 1945 года па гораду Гомелю школу не наведвала 308 дзяцей. Зараз па школах ствараюцца фонды ўсеагульнага навучання з мэтай поўнага ахопу дзяцей, арганізуецца дапамога на даму тым дзецям, якія не могуць наведваць школу.

Рашэнне Соўнаркома Саюза ССР «Аб мерапрыемствах па палепшанню якасці навучання ў школе» абавязвае нас выпускаць са школ пісьменных, культурных людзей, якія-б добра ведалі асновы навук і ўмелі прымяняць свае веды на практыцы. Настаўнікі горада Гомеля, натхнёныя перамогамі роднай Чырвонай Арміі, з чэсцю выканаюць патрабаванні партыі і ўрада аб хутчэйшай ліквідацыі вынікаў гаспадарання фашысцкіх разбойнікаў і будуць выхоўваць з нашых дзяцей палкіх патрыётаў любімай Радзімы.

Д. СЕРЫК,
загадчык Гомельскага гарадского аддзела народнай асветы.

Аднаўленне і будаўніцтва новых школ

Пасля вызвалення нашай рэспублікі ад нямецкіх акупантаў органамі Наркамасветы праведзена вялікая работа па аднаўленню разбураных школ. У аднаўленні школ актыўна ўдзельнічалі бацькі, вучні і настаўнікі. Дастаткова сказаць, што кошт работ, якія былі выкананы ў парадку грамадскай дапамогі, складае 15.292.000 рублёў. Дзяржавай выдаткавана на адраджэнне школ 11.357.000 рублёў. Да студзеня гэтага года па рэспубліцы адноўлена і адрамантавана 6.837 школ.

У гэтым годзе органы Наркамасветы праводзяць далейшае пашырэнне школьнай сеткі. У гарадах будзе адноўлена яшчэ 29 школ, у тым ліку 3 школы ў Мінску на 880 месц кожная. На аднаўленне гэтых школ адпускаецца каля 11 мільёнаў рублёў.

У сельскіх мясцовасцях мяркуецца пабудаваць 77 новых школ: 16 школ на 280 вучнёўскіх месц кожная, 41 школа на 160 месц кожная, 20 школ на 80 месц.

Першы Украінскі фронт.
У нямецкай Сілезіі.
Совецкія танкі праходзяць па вуліцах горада Тост.
Фота Р. Мазелева. (Фотахроніка ТАСС).

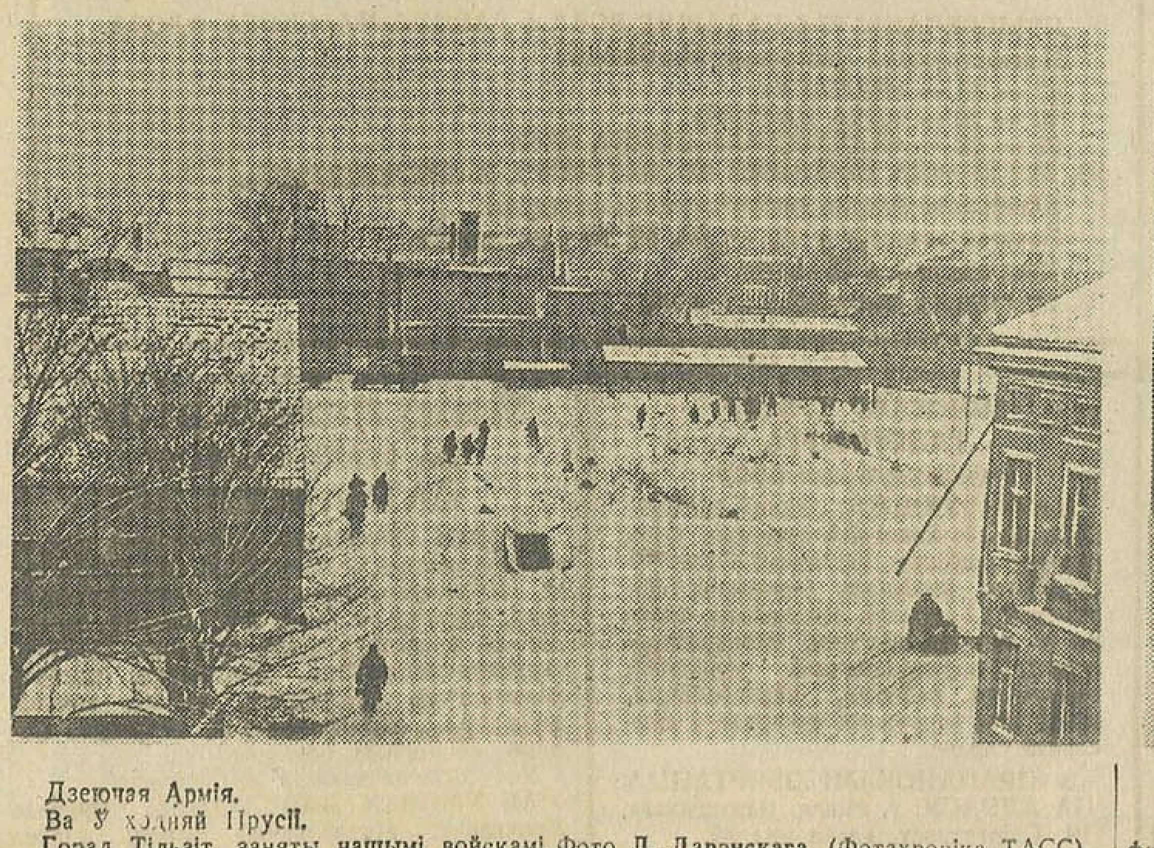

Дзеючая Армія.
Ва Усходняй Прусіі.
Горад Тільзіт, заняты нашымі войскамі. Фота Л. Дарэнскага. (Фотахроніка ТАСС).

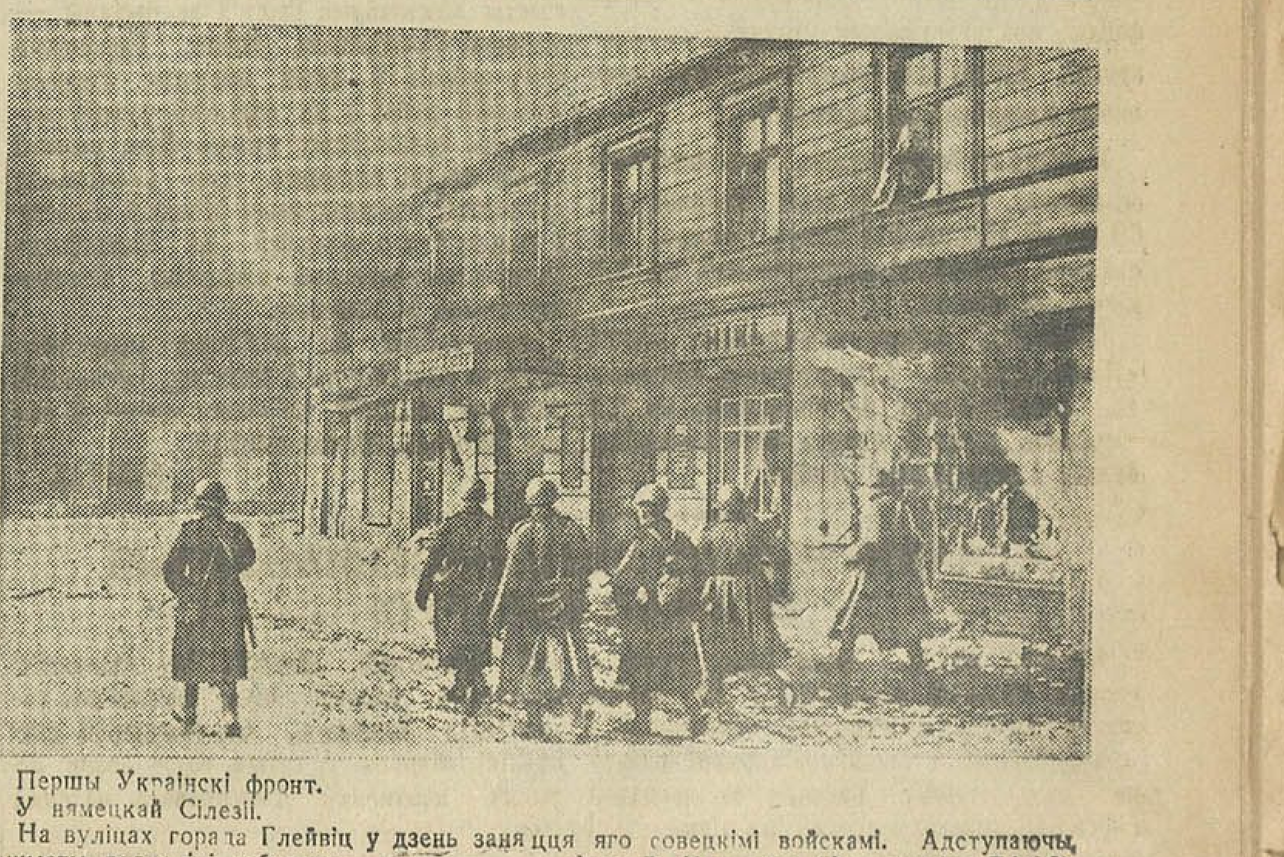

Першы Украінскі фронт.
У нямецкай Сілезіі.
На вуліцах горада Глейвіц у дзень заняцця яго совецкімі войскамі. Адступаючы, фашысты падпалілі будынак.
Фота Р. Мазелева. (Фотахроніка ТАСС).

У Першым Беларускім Дзяржаўным ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычным тэатры імені Янкі Купалы адбыліся пастаноўкі п'есы Кандрата Крапівы «Хто смяецца апошні». На здымку: сцэна з пастаноўкі «Хто смяецца апошнім». Туляга (лаўрэат Сталінскай прэміі народны артыст БССР Г. П. Глебаў) і Гарлахвацкі (заслужаны артыст БССР Л. Г. Рахленка). Фото А. Карніцкага.

Бабруйская вобласць выканала план рамонту трактароў

БАБРУЙСК, 12 лютага. (БЕЛТА). Машынна-трактарныя станцыі Бабруйскай вобласці паспяхова закончылі асенне-зімовы рамонт трактароў, выканаўшы 10 лютага план рамонту на 101 працэнт. Усе адрамантаваныя машыны прыпяты з адзнакай на «добра». Лепш за ўсіх справіліся з рамонтам трактарнага парка і забяспечылі высокую якасць рамонтных работ Слуцкая, Баўманская і Старадарожская МТС.

РЭСПУБЛІКАНСКІЯ КУРСЫ ПА ПЕРАПАДРЫХТОЎЦЫ ДЫРЭКТАРОЎ МТС

Згодна рашэння ЦК КП(б)Б Наркамзем БССР арганізуе рэспубліканскія курсы па перападрыхтоўцы дырэктароў МТС. Курсы пачнуцца 20 лютага. На іх будзе у дзве чаргі навучана 200 дырэктароў МТС. Да выкладання на курсах запрашаюцца акадэмікі В. Н. Лубяка, Ю. А. Вейс, спецыялісты Наркамзема БССР і кіруючыя работнікі рэспублікі. Дырэктарам курсаў зацверджан заг. агульнай кафедры земляробства Горацкага сельскагаспадарчага інстытута дацэнт Захараў. (БЕЛТА).

ПЧАЛЯРСТВА

Да Айчыннай вайны пчалярства ў нашай рэспубліцы з'яўлялася адной з высокаразвітых галін сельскай гаспадаркі. Ад пчол калгаснікі атрымлівалі каштоўны прадукт харчавання—мёд, а таксама воск, вельмі неабходны для прамысловасці. Вядома таксама значэнне пчалярства ў павышэнні ўраджайнасці калгасных палёў.

У калгасах рэспублікі было 5.442 пасекі з агульнай колькасцю 114.900 пчоласямей. Пасекі амаль поўнасцю былі абсталяваны рамачнымі вуллямі. Многія калгасы мелі на пасеках 100 і больш пчоласямей і атрымлівалі да трох і больш тысяч кілаграмаў мёду за сезон. Мёд выдаваўся калгаснікам на працадні. Вялікія грашовыя прыбыткі атрымлівалі калгасы ад рэалізацыі мёду і воску. На калгасных пасеках працавалі вопытныя пчалаводы. Многія з іх былі ўдзельнікамі Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

Нямецкія захопнікі поўнасцю знішчылі грамадскае пчалярства.

З аднаўленнем калгасаў пачалося адраджэнне і калгаснага пчалярства. Цяпер на калгасных пасеках ужо ёсць звыш 2 тысяч пчоласямей. Зварот пчоласямей на пасекі, улік абсталявання і інвентару прадаўжаецца. На пасеках рамантуюцца вуллі, прыводзіцца ў парадак увесь пчалярны інвентар. Наркамзем БССР распрацаваў мерапрыемствы па аднаўленню і развіццю пчалярства ў калгасах. Мяркуецца да канца 1945 года давесці колькасць пчоласямей да 14 тысяч. Для камплектавання калгасных пасек у бягучым годзе калгасы правядуць закупку і кантрактацыю пчаліных сямей і раёў у калгаснікаў, рабочых, служачых, а таксама ў сялян-аднаасобнікаў заходніх абласцей БССР. Вясной гэтага года ў рэспубліку будуць завезены пчолы з усходніх абласцей Саюза. Усе калгасныя пчалаводы да пачатку сезона пройдуць кароткатэрміновыя курсы па пчалярству.

Прадстаіць баявая задача—у 2—3 годы поўнасцю аднавіць пчалярства ў рэспубліцы і давесці яго да даваеннага ўзроўню.

Я. МАРОЗАЎ,
заатэхнік па пчалярству Наркамзема БССР.

Спаборніцтва за ўзорную падрыхтоўку да навігацыі

БРЭСТ. У адказ на гістарычныя перамогі Чырвонай Арміі калектыў Днепрабугбуда шырока разгарнуў спаборніцтва за датэрміновае аднаўленне гідратэхнічных вузлоў і ўзорную падрыхтоўку канала да навігацыі. Чатыры ўчасткі атрымалі ўжо пашпарты тэхнічнай гатоўнасці. Калектыў аднаўленчага атрада, дзе начальнікам тав. Грынёў, поўнасцю падрыхтаваў участак да эксплаатацыі. Лепшых вытворчых паказчыкаў дабілася брыгада пільшчыкаў Дудко Рамана, якая сістэматычна выконвае нормы на 180 працэнтаў. Па паўтары-дзве нормы штодзённа даюць майстры—будаўнікі шлюзавых варот, дзе брыгадзірам тав. Чыроўскі.

НАРОЎЛЯ. На новыя перамогі Чырвонай Арміі нараўлянскія суднабудаўнікі адказваюць павышэннем прадукцыйнасці працы. Брыгада суднарамонтнікаў тав. Галавача сістэматычна выконвае нормы на 150 і больш працэнтаў. 70-гадовы каваль Пётр Мазурэнка ў апошнія дні дае па дзве нормы за змену.

У цэлым калектыў суднаверфі датэрмінова закончыў будаўніцтва трох барж і столькі-ж адрамантаваў.

ЗБОЖЖА НА ПРАЦАДНІ

КЛІМАВІЧЫ. (Кар. «Звязды»). У калгасах раёна абмалочан ураджай. Споўна засыпаны насенныя, страхавыя і іншыя фонды, прадугледжаныя статутам сельгасарцелі. Цяпер ідзе канчатковае размеркаванне прадуктаў на працадні.

У калгасе імені Кірава, Мілаславіцкага сельсовета, у сярэднім было сабрана па 60 пудоў збожжа з кожнага гектара. На працадні калгаснікі атрымліваюць па 2,2 кілограма збожжа.

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Палітаддзелец», Асмолавіцкага сельсовета, атрымліваюць на працадзень па 1,5 кілограма хлеба і апрача таго гародніну, бульбу і кармы для жывёлы.

БРАЦКАЯ ДАПАМОГА РАБОТНІКАЎ ДРУКУ ГРУЗІНСКАЙ ССР

Натхнёныя вялікімі перамогамі гераічнай Чырвонай Арміі, калектыў работнікаў газеты «Актомбрыс Гзіт» і яе чытачы — жыхары Сачхерскага раёна, Грузінскай ССР, сабралі ў фонд абароны Радзімы 107.662 рублі і на 416.425 рублёў аблігацый дзяржаўных пазык. Яны рашылі гэтыя сродкі перадаць для аднаўлення друкарняў раённых газет Мінскай вобласці і звярнуліся з просьбай да Вярхоўнага Галоўнакамандуючага таварыша Сталіна задаволіць іх жаданне.

Атрымаўшы ад любімага правадыра брацкае прывітанне і падзяку, калектыў рэдакцыі пераве́ў сабраныя сродкі ў адрас Мінскага абкома КП(б)Б.

(БЕЛТА).

АДНАВІЛІ РАБОТУ ІЛЬНА-НАСЕННАВОДЧЫЯ СТАНЦЫІ БЕЛАРУСІ

Аднавілі работу восем ільна-насеннаводчых станцый рэспублікі з 12 разбураных нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Аднаўленыя станцыі разгарнулі работу па падрыхтоўцы насення да веснавой сяўбы. Значных поспехаў па прыёмцы і сартыроўцы насення ільну дабіліся станцыі Віцебскай вобласці. Тут калгаснікі правядуць пасевы ільну выключна гатунковым насеннем. Сельгасарцелі рэспублікі збяруць у гэтым годзе звыш 38 тысяч цэнтнераў гатунковага насення ільну.

(БЕЛТА).

У логаве фашысцкага звера

Па старонках замежнага друку

Усяго некалькі дзён назад кароткае слова «Одэр» было самым папулярным у нямецкім жыхарстве фашысцкага логава. Яно было вельмі ходкім і на фронце, і ў многатысячных натоўпах фраў, якія цягнуцца з вялікіх на захад, і ў чэргах да этапных пунктаў, арганізаваных міністэрствам унутраных спраў [illegible] «эвакуіраваных» [illegible]. Немцы хацелі бачыць у водах Одэра тую [illegible] сілу, якая спыніць Чырвоную Армію і выратуе іх ад [illegible].

Цуда не адбылося. Войскі 1-га Украінскага фронта фарсіравалі раку Одэр, прарвалі вельмі ўмацаваную доўгачасовую абарону немцаў на захадзім беразе ракі.

Страта прамысловых раёнаў Верхняй Сілезіі і сельскагаспадарчых раёнаў Усходняй Прусіі выклікала новыя цяжкасці ў германскай эканоміцы. [illegible] «Свенска дагбладэт» [illegible].

Больш адчувальныя ўдары Чырвонай Арміі па фашысцкай звярыні адбіліся на харчовым забеспячэнні насельніцтва. [illegible] Нормы больш—500 грамаў на тыдзень».

Берлінскі карэспандэнт другой стакгольмскай газеты «Свенска моргонбладэт» піша: [illegible]

Колькасць бязломных у Берліне, паведамляюць, што «Берлін стаў сапраўдным прытулкам дзевятнаццаці [illegible]» [illegible] руінах... Бежанцы забіраюцца ў Тіргартэн, ссякаюць дрэвы і раскладаюць кастры для таго, каб хоць коль-кі-небудзь сагрэцца».

Кіраўніцтва жыццём Берліна цалкам і безраздзельна перайшло ў рукі гестапа. Усякае нязначнае выражэнне нездаволення канчаецца арыштам і расстрэлам. Гестапаўцы, як аб гэтым паведамляюць стакгольмскія карэспандэнты і лонданскае радыё, «прымянілі драконаўскія меры цэнзуры». Цяпер журналістам забаронена перадаваць паведамленні аб масіраваных налётах авіяцыі саюзнікаў і аб іншых падзеях, якія адбываюцца ў Германіі.

Весткі, якія прасачваюцца з Германіі, гавораць аб расстройстве дзяржаўнага, адміністрацыйнага апарата. Дыпламатычны аглядальнік газеты «Дэйлі мірор» Бродбент перадае: [illegible]

Замежныя карэспандэнты раду краін паведамляюць аб расстралах [illegible] трусасці».

Жудасным сцэнам адбываюцца ў турмах, [illegible] Шведская газета «Афтонбладэт» [illegible].

Японская газета «Асахі» [illegible] «У Берліне пануе [illegible]».

У апошнім нумары гебельсаўскага штотыднёвіка «Дас рэйх» змешчан артыкул «Выгнаннік». [illegible]

Карэспандэнты нейтральных краін паведамляюць, што «Берлін стаў сапраўдным прытулкам [illegible]» [illegible] тое, што гэта адбываецца на чужой, а не на нямецкай зямлі. Аднак і ў нас узніклі падобныя сітуацыі».

Так, гітлераўцам, якім толькі «мімаходам» давялося бачыць гора і слёзы нашых жанчын, дзяцей і старых, якія ішлі ў 1941 годзе з Брэста, Мінска, Кіева і Смаленска урэшце вось давялося самім выпіць гэты кубак да дна. У нас не выклікаюць спагады стогны і скаргі фашысцкіх газет. На іх мы адкажам проста: смерць—за смерць, кроў—за кроў, за гора—гора...

КАНЦЭРТ ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЙ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ У САФІІ

САФІЯ. (ТАСС). Гэтымі днямі ў Сафіі, у памяшканні Народнага тэатра, адбыўся заключны канцэрт чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці савецкіх часцей, якія знаходзяцца ў Балгарыі. На канцэрце прысутнічалі рэгенты, члены балгарскага ўрада, члены Саюзнай Кантрольнай Камісіі, прадстаўнікі палітычных партый, дзяржаўных, грамадскіх і культурных арганізацый. Канцэрт прайшоў з вялікім поспехам і зрабіў на прысутных моцнае ўражанне.

КАНЦЭРТ СОВЕЦКІХ АРТЫСТАЎ У БУХАРЭСЦЕ

БУХАРЭСТ. (ТАСС). 5 лютага румынскае Таварыства па ўмацаванню сувязі з СССР арганізавала ў памяшканні Румынскага опернага тэатра канцэрт совецкіх артыстаў. У канцэрце прынялі ўдзел Круглікава, Лепешынская, Ойстрах, Оборын, Бадрыдзе, Камінка і Кірычэк. Праграма складалася з твораў рускіх і заходніх класікаў. Выступленне совецкіх артыстаў трансліравалася ўсімі румынскімі радыёстанцыямі і мела велізарны поспех. Зал вітаў артыстаў бурнымі авацыямі.

Сёння ў кінотэатрах:

Кінотэатр «Першы»
«МАЛАХАЎ КУРГАН»

Кінотэатр «Беларусь»
«ЧАКАЙ МЯНЕ»

Кінотэатр «Радзіма»
«НОВЫЯ ПАХОДЖАННІ ШВЕЙКА»

Беларускі політэхнічны інстытут
даводзіць да ведама ўсіх
ПАДАЎШЫХ ЗАЯВЫ НА 1 КУРС ІНСТЫТУТА, ШТО ЎСТУПНЫЯ ІСПЫТЫ ПАЧЫНАЮЦЦА З 15 ЛЮТАГА 1945 ГОДА З 9 гадзін раніцы.
ІНСТЫТУТ ПРАДАЎЖАЕ ПРЫЁМ НА 1-шы курс і старшыя курсы інстытута па ўсіх факультэтах.
АДРАС ІНСТЫТУТА: Гор. Мінск, Пушкіна, 9, памяшканне інстытута фізкультуры (левае крыло, 2 паверх).
Дырэкцыя інстытута.

Абласное ўпраўленне кінофікацыі і Беларуская кантора Галоўкінопраката
З 17 ПА 25 ЛЮТАГА У КІНОТЭАТРЫ «ПЕРШЫ» (гор. Мінск)
ПРАВОДЗЯЦЬ КІНОФЕСТЫВАЛЬ,
ПРЫСВЕЧАНЫ 27-й ГАДАВІНЕ РСЧА І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА.
Дэманструюцца наступныя кінофільмы:
17 — 18 — «ЧАПАЕЎ»
19 — 20 — «ДВА БАЙЦЫ»
21 — 22 — «ПАДВОДНАЯ ЛОДКА «Т-9»
23, 24 і 25—«ДА ПЫТАННЯ АБ ПЕРАМІР'І З ФІНЛЯНДЫЯЙ».
Кінофільмы будуць растлумачвацца лектарамі.
Пачатак сеансаў: у 12, 14, 16, 18, 20 і 22 гадзіны.
Каса адкрыта з 11 гадзін.
Прымаюцца калектыўныя заяўкі.

МІНСКАМУ ТРЭСТУ ГАЛОЎСПІРТА
Наркамхарчпрома СССР
ПАТРАБУЮЦЦА: галоўныя бухгалтары і іх намеснікі, старшыя бухгалтары-рэвізоры, інжынеры і тэхнікі-будаўнікі, начальнік планавага і фінансавага аддзелаў, эканамісты, токары па металу, слесары, электразваршчыкі, вадаправодчыкі, медзянікі, падручныя рабочыя, чорнарабочыя, вучні для навучання такарнай і слесарнай справе.
З ПРАПАНОВАМІ ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: г. Мінск, Варашылава, 19, Спіртатрэст, аддзел кадраў.

Мінскаму аўтазборачнаму заводу
НА СТАЛУЮ РАБОТУ
ПАТРАБУЮЦЦА:
старшыя бухгалтары, бухгалтары, рахункаводы, планавікі-эканамісты, нарміроўшчыкі, інжынеры-цеплатэхнікі, тэхнікі-энергетыкі, майстры — абмотчыкі матораў, тэхнолагі па дрэваапрацоўцы, цесляры, сталяры, сакратар-машыністка, шэф-повар, павары, калькулятар, цырульнікі, касіры, печнікі, штукатуры, вадаправодчыкі, качагары, маляры, абойшчыкі, бляхары.
Усе забяспечваюцца жылплошчай.
АБ УМОВАХ ДАВЕДАЦЦА: Чырвонае Урочышча, аўтазборачны завод, аддзел кадраў.

НА СУСВЕТНАЙ ПРОФСАЮЗНАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ

ЛОНДАН, 11 лютага, (ТАСС). Учора на паседжанні сусветнай профсаюзнай канферэнцыі прадаўжаліся спрэчкі па дакладу Сітрына. Сакратар амерыканскага кангрэса вытворчых профсаюзаў (КВП) Кэры выразіў поўную згоду з прапановамі Сітрына. Кэры заявіў, што КВП, як і Сітрын, патрабуюць энергічных мерапрыемстваў, якія забяспечаць поўнае знішчэнне ўсякіх слядоў нацызма і фашызма.

Французскі дэлегат Альбер Газье заявіў, што не можа быць і гутаркі аб абмеркаванні ўмоў міру і мірнага пагаднення без супрацоўніцтва арганізаваных рабочых. Перасцерагаючы народы саюзных краін супроць новых форм фашызма, Газье заявіў, што фашысцкая ідэалогія існуе не толькі ў Германіі, але таксама ў Японіі і ў Аргентыне. Магчыма, што да канца вайны мы выявім новыя ідэалогіі, якія, хоць і носяць другую назву, могуць, па сутнасці справы, аказацца фашысцкімі. Мы павінны поўнасцю выкараніць гэтыя ідэалогіі.

Дэлегат Ламбардо Таледано заявіў, што канфедэрацыя працоўных Лацінскай Амерыкі прыняла рэзалюцыю, якая заклікае да жорсткага пакарання нацысцкіх ваенных злачынцаў, незалежна ад таго, ці з'яўляюцца яны грамадзянскімі або ваеннымі асобамі. Было-б бескарысна,—прадаўжаў Таледано,—калі-б Германія была пакарана, а Аб'яднаныя нацыі дазволілі-б другім фашысцкім рэжымам прадаўжаць існаванне ў другіх краінах.

«Фашызм і нацызм,—сказаў Таледано,—не з'яўляецца проста партыямі Германіі і Італіі. Фашызм прадстаўляе з сябе палітычную ідэалогію і рэжым. І мы не можам знішчыць фашысцкую небяспеку, калі мы не знішчым гэтую ідэалогію. Для гэтага мы павінны ператварыць дэмакратыю ў дзейсную сілу».

Дэлегат ад Індыйскай федэрацыі працы Мукерджы, закранаючы заяву Сітрына аб мірным пагадненні, заявіў: «Пры кіраўніцтве Германіяй адміністратыўныя органы павінны ўзяць пад кантроль германскі палітычны рух для таго, каб садзейнічаць развіццю соцыялістычнага і дэмакратычнага профсаюзнага руху ў Германіі. Гэта неадемная частка рэканструкцыі Еўропы».

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 11 лютага. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што саюзнікі прадаўжалі наступленне на паўднёвым усходзе ад Неймегена па даволі цяжка праходнай мясцовасці. На поўдні ад Вілера (Рэйнская вобласць) часці саюзнікаў пранiклі ў Рэйхсвальдскі лес і занялі Шотхейдэ. Колькасць палонных перавысіла 3.000 чалавек.

Не гледзячы на інтэнсіўны артылерыйскі і мінамётны агонь, войскі саюзнікаў дасягнулі паўночнага канца Шваменауэльскай плаціны. Усе шлюзы ўзарваны немцамі, але сама плаціна засталася цэлай. Разбураны ўсе каналы, якія адводзяць ваду ад Урфтальскай плаціны, у сувязі з чым узровень вады ў рацэ Рур павысіўся на тры футы. Саюзнікі занялі горад Хазенфельд (у 1.200 ярдах на ўсход ад Шваменауэльскай плаціны). Патрулі саюзнікаў прасунуліся да ракі Рур на ўсходзе і паўночным усходзе ад гэтага горада.

У раёне на поўначы ад Прума саюзнікі занялі Нейендорф і падышлі да Вільверата.

Часці саюзнікаў, якія дзейнічалі на другім беразе ракі Сюр у раёне, размешчаным у 2,5 мілі на паўночным захадзе ад Валендорфа, прасунуліся на тры чвэрткі мілі на паўночны ўсход.

На паўднёвым усходзе ад Хагенау, паблізу Рэйна, войскі саюзнікаў пераправіліся праз раку Модэр і занялі чыгуначную станцыю на паўночным захадзе ад Обергофена. Прадаўжаліся аперацыі па ачыстцы Обергофена. Праціўнік аказаў рашучае супраціўленне саюзнікам паблізу Друзенхейма. Непрыяцельскія войскі прадпрынялі пры моцнай падтрымцы танкаў контратаку, у выніку якой саюзныя часці былі вымушаны адступіць. У ходзе аперацый па ліквідацыі Кальмарскага мяшка ўзята некалькі груп палонных.

Авіяцыя саюзнікаў прадаўжала налёты на розныя варожыя аб'екты. Лёгкія бамбардыроўшчыкі зрабілі ў ноч на 11 лютага налёт на Гановер. Другія злучэнні лёгкіх бамбардыроўшчыкаў на працягу ўсёй ночы наносілі ўдары па скапленнях непрыяцельскіх войск у чатырохкутніку Клеве-Рэйно-Гам-Кельн.

ЛОНДАН, 11 лютага. (ТАСС). У паведамленні штаба ўзброеных сіл саюзнікаў на міжземнаморскім тэатры ваенных дзеянняў гаворыцца, што ў Італіі на фронце 5-й арміі патрулі саюзнікаў вялі актыўныя дзеянні і ў радзе пунктаў значна паглыбіліся ў варожае размяшчэнне. На фронце 8-й арміі становішча на перадавых пазіцыях астаецца без змен.

* * *

ЛОНДАН, 12 лютага. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што войскі саюзнікаў занялі Мілінген (на галандска-германскай граніцы, на ўсход ад Неймегена) і Кеекен (на германскай тэрыторыі, на поўдні ад Мілінгена).

У разбураным горадзе Клеве (Германія) прадаўжаюцца баі. У лесе Рэйхсвальд саюзнікі занялі горад Отэрсем.

Раён на поўнач і на захад ад ракі Рур паміж плацінай Шваменауэль і Геймбахам (Рэйнская вобласць) ачышчан ад праціўніка. На захадзе і паўднёвым захадзе ад Прума (Рэйнская вобласць) часці саюзнікаў занялі Штэйнмелен і Вейнефельд.

На поўдні войскі саюзнікаў дасягнулі прадмесцяў Фершвейлера.

Жорсткія баі адбываюцца ў ваколіцах Друзнхейма, на поўдні ад Страсбурга (Эльзас).

Авіяцыя саюзнікаў прадпрыняла рад налётаў на варожыя ваенныя аб'екты ў зоне баёў і ў тылу войск праціўніка.

ЛОНДАН, 12 лютага. (ТАСС). У паведамленні штаба ўзброеных сіл саюзнікаў на міжземнаморскім тэатры ваенных дзеянняў гаворыцца, што ў прыбярэжным сектары 5-й арміі закончыліся аперацыі мясцовага характару, якія праводзіліся на працягу апошніх некалькіх дзён. Узята вялікая колькасць палонных і атрымана каштоўная інфармацыя. На другіх участках фронта актыўна дзейнічалі патрулі.

Вайна на Ціхім акіяне

НАЛЁТ АМЕРЫКАНСКІХ БАМБАРДЫРОЎШЧЫКАЎ НА ЯПОНІЮ

ЛОНДАН, 11 лютага. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, штаб аб'еднанага камандавання ўзброенымі сіламі саюзнікаў у паўднёва-заходняй частцы Ціхага акіяна паведамляе, што амерыканскія войскі прадаўжаюць ачышчаць ад японцаў паўднёвую частку Манілы.

ВАШЫНГТОН, 11 лютага. (ТАСС). Ваеннае міністэрства ЗША паведамляе, што амерыканскія звышмагутныя бамбардыроўшчыкі «Лятаючая крэпасць», якія базіруюцца на Марыанскія астравы, зрабілі 10 лютага налёт на Японію.

ДА ПЫТАННЯ АБ РЭГЕНЦТВЕ У ЮГАСЛАВІІ

БЕЛГРАД, 10 лютага. (ТАСС). Як заявіў у гутарцы з прадстаўнікамі саюзнага друку ўпаўнаважаны нацыянальнага камітэта вызвалення Югаславіі па справах інфармацыі Уладыслаў Рыбнікар: «у апошні час у англійскіх газетах паявіліся паведамленні, нібы маршал Тіто не згодзен з высунутымі каралём у састаў рэгенцкага совета кандыдатурамі генерала Сімовіча і Шуцей. Між тым, маршал Тіто не згодзен толькі з кандыдатурай Шуцей, які, як вядома, быў міністрам ва ўрадзе Цветковіча—Мачэка, які падпісаў пратакол аб далучэнні Югаславіі да тройственага пакта».

ЧУТКІ АБ ПЕРАНЯСЕННІ ГЕРМАНСКАЙ СТАЛІЦЫ У НЮРНБЕРГ

ЛОНДАН, 11 лютага. (ТАСС). Як перадае англійскае міністэрства інфармацыі, па вестках, атрыманых з непрыяцельскіх крыніц, з 3-га лютага сталіца Германіі перанесена ў Нюрнберг.

Адказны рэдактар
В. САМУЦІН.

ДАВЕДАЧНАЯ ТАБЛІЦА

29-га ТЫРАЖА ВЫЙГРЫШАЎ

Дзяржаўнай пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР

Тыраж адбыўся 10 студзеня 1945 года ў гор. Маскве.

ВЫЙГРЫШЫ ВЫПАЛІ НА НАСТУПНЫЯ НУМАРЫ СЕРЫЙ І АБЛІГАЦЫЙ:

№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях
20071	11*)	1.000	24832	1—50	200	29996	1—50	200	35539	03*)	500
20140	33*)	500	24848	10*)	500	30236	1—50	150	35602	1—50	150
20217	1—50	200	25036	05*)	500	30347	03*)	500	35652	1—50	150
20360	23*)	500	25046	1—50	150	30351	1—50	150	35747	1—50	200
20739	15*)	500	25353	1—50	200	30582	22*)	500	35750	31*)	500
20843	22*)	500	25397	20*)	500	30617	40*)	500	35816	46*)	500
20885	1—50	150	25533	34*)	500	31096	39*)	500	35851	12*)	500
21053	24*)	500	25818	45*)	500	31127	30*)	500	36021	18*)	500
21498	34*)	3.000	26309	1—50	200	31210	1—50	200	36085	01*)	500
21503	16*)	500	26352	1—50	200	31266	1—50	200	36471	1—50	150
21649	1—50	150	26405	31*)	500	31471	1—50	200	36567	26*)	500
21655	04*)	500	26482	06*)	500	32186	1—50	150	36927	1—50	150
21787	21*)	500	26669	1—50	150	32214	1—50	200	37016	39*)	500
21878	03*)	500	26827	07*)	500	32243	1—50	150	37091	41*)	500
21884	42*)	500	26863	1—50	150	32265	03*)	500	37184	20*)	500
21987	1—50	150	27012	1—50	200	32292	50*)	500	37565	33*)	500
22090	10*)	500	27395	42*)	1.000	32338	30*)	500	37678	20*)	500
22366	12*)	500	27448	43*)	500	32352	1—50	150	37870	08*)	500
22392	26*)	500	27453	05*)	500	32441	46*)	500	38047	31*)	500
22495	26*)	500	27585	47*)	500	32524	12*)	500	38094	1—50	150
22541	49*)	500	27756	50*)	500	32780	11*)	500	38342	1—50	200
22614	26*)	500	28228	1—50	150	32871	23*)	500	38345	1—50	150
22634	1—50	200	28249	1—50	150	32882	44*)	500	38520	26*)	500
22665	1—50	200	28333	47*)	500	33006	1—50	150	38621	49*)	500
23072	18*)	500	28418	1—50	150	33342	1—50	200	38713	1—50	200
23419	1—50	200	28473	07*)	500	33382	48*)	500	38769	36*)	500
23466	27*)	500	28584	15*)	500	33462	11*)	500	38871	49*)	500
23532	1—50	150	28594	04*)	500	33605	20*)	500	38882	28*)	500
23645	23*)	1.000	28639	38*)	500	33928	1—50	150	39034	30*)	500
23652	22*)	500	28860	1—50	200	34025	1—50	200	39079	1—50	150
23698	47*)	500	28864	1—50	150	34272	15*)	500	39106	1—50	200
23735	41*)	500	28969	1—50	200	34347	46*)	500	39122	01*)	1.000
24044	04*)	500	29011	1—50	150	34545	1—50	200	39141	1—50	200
24103	15*)	500	29150	22*)	500	34917	15*)	500	39427	1—50	200
24406	1—50	200	29171	1—50	200	34937	01*)	500	39487	37*)	500
24542	33*)	1.000	29191	1—50	200	35016	1—50	150	39561	47*)	500
24603	31*)	500	29235	03*)	500	35019	1—50	150	39751	14*)	500
24678	29*)	500	29424	20*)	500	35107	03*)	500	39847	23*)	500
24692	33*)	500	29634	1—50	200	35203	35*)	500	39961	02*)	500
24710	1—50	150	29714	47*)	500	35205	20*)	500	39983	37*)	500
24711	01*)	500	29733	20*)	500	35235	1—50	150	39985	1—50	200
24776	41*)	500	29831	07*)	500	35379	1—50	150			

*) На астатнія 49 нумароў аблігацый гэтай серыі выпалі выйгрышы па 150 рублёў.

АТ28652 Адрас рэдакцыі і выдавецтва: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149, Адказнага сакратара—150.